ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР!
ВАҚТ ҒАНИМАТ, ТЕРИМ СУРЪАТИНИ КУН САЙИН ОШИРАЙЛИК

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 189 (7079). ● 4 октябрь, 1979 йил ◆ ПАЙШАНБА ● Баҳоси 2 тийин.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ ҒАЛЛАКОРЛАРИНИНГ КАТТА МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

Қашқадарё областининг ғаллакорлари партия XXV съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленуми тарихий қарорларини амалга ошира бориб ҳамда КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг йўл-йўриқларига амал қилиб, социалистик мусобақани кенг авж олдириб, дон экинларидан мўл ҳосил етиштирдилар, ўрим-йиғимни қисқа муддатларда уюшқоқлик билан ўтказдилар ва давлатга ғалла сотиш юзасидан оширилган мажбуриятларини муддатидан илгари бажардилар. Ватан омборларига 185 минг тонна дон етказиб берилди. Бу эса 2,3 йиллик планга тенгдир.

Область колхоз ва совхозлари ўзларини юқори сифатли уруғлик билан тўла-тўкис таъминладилар ва ем учун дон ажратдилар.

Тўрт йил мобайнида давлатга 640 минг тонна ғалла сотилди, беш йиллик план 160 процент қилиб адо этилди.

Областнинг ҳамма районлари меҳнатда эришилган ана шу катта ғалабага салмоқли ҳисса қўшдилар. Шаҳрисабз, Яккабоғ, Қамаши, Деҳқонобод районларининг ғаллакорлари юқори кўрсаткичларга эришдилар. Бу районларнинг ғаллакорлари лалми ерларнинг ҳар гектаридан 12—13,4 центнердан буғдой ва арпа янчишга эришдилар. Қарши районидаги «Коммунизм» ва Шаҳрисабз районидаги «Ленинград» колхозларининг ғаллакорлари суғориладиган ерларнинг ҳар гектаридан 35—40 центнердан дон янчдилар.

Область маккажўхорикорлари астойдил меҳнат қилиб, экин майдонларининг ҳар гектаридан 85,5 центнердан «каҳрабо дон» йиғиштириб олдилар. 33 та комсомол-ёшлар бригадаси гектар бошига 100 центнердан ва бундан ҳам кўпроқ дон олишга муваффақ бўлдилар.

Ғаллакорлар бу муваффақиятга область колхозчилари, совхоз ишчиларининг фидокорона меҳнати, деҳқончилик маданиятининг ўсганлиги туфайли, партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотларининг, қишлоқ хўжалик, сув хўжалиги ва тайёрлов органлари катта ташкилотчилик ва сиёсий иш олиб борганликлари туфайли эришдилар.

Қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантиришда ҳам муайян муваффақиятларга эришилди. Давлатга пилла, картошка, хўл мева, полиз экинлари маҳсулоти, сабзавот, узум, қоракўл тери сотиш юзасидан олинган мажбуриятлар муддатидан аввал ошириб бажарилди. Гўшт, сут, тухум, жун белгиланган графикдан анча ўзиб тайёрланмоқда. Чорва туёғи кўпайди ва унинг маҳсулдорлиги ошди, ем-хашак тайёрлаш тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Ҳозиргача бир миллион тонна дағал хашак, 470 минг тонна силос ғамлаб қўйилди.

Об-ҳаво шароитлари ноқулай келганлигига қарамай, пахтакорлар мўл «оқ олтин» ҳосили етиштирдилар, бу ҳосил қабул қилинган мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлайди.

Келгуси йил ҳосили учун замин яратиш юзасидан катта ишлар олиб борилмоқда.

ҲОСИЛ ВАХТАСИ: ШАРҲЛИ РЕПОРТАЖ

МИЛЛИОН ТОННА ТАЙЁР!

Қува районидаги «Москва» колхозининг Жўрабой Эргашев бошлиқ бригадаси пахта тайёрлаш йиллик планини Фарғона областида биринчилар қаторида бажарди. Ҳар гектар майдондан ҳозиргача 25 центнердан ҳом ашё йиғиштириб олинди. Далаларда ғўза тўплари очилган кўсакларнинг кўплигидан букилиб таъзим қилиб турибди...

Қорақалпоғистон АССР Хўжайли районидаги Ленин номли колхознинг Қобил Жуманов бошлиқ бригадаси 80 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 60 центнердан пахта топширишни мўлжаллаган. Бригада далалари Орол денгизи яқинида, Амударё қуйи оқимида — пахта етиштиришнинг шимолий чегарасида жойлашган. Агар ўтган йили бригадада ҳар гектар майдондан 33 центнердан ҳосил етиштирилган бўлса, бу йилги қўшимчаси билан янада салмоқли бўлади, тағин 27 центнер қўшилади.

— Бу йил пахта ҳақиқатан ҳам салмоқли бўлди,— дейди теримчи Гулистон Норбоева, — ҳар бир чаноқ 5—6 грамм тош босади.

Гулистон Норбоева ҳар куни 120—130 килограммдан пахта теряпти. У ҳозиргача 2 тоннадан ошириб аъло сортли хом ашё терди. Машиналарнинг ҳам унумдорлиги анча баланд, кўпгина механизаторлар 200—300 тоннадан пахта теришди.

Республиканинг бошқа районларида ҳосил йиғим-терими қандай бормоқда?

Пахта йиғим-теримининг боришини Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министри А. Уркинбоев шундай шарҳлайди:

ЎЗБЕКИСТОН ДЕҲҚОНЛАРИ ТАЙЁРЛОВ ПУНКТЛАРИГА ДАСТЛАБКИ МИЛЛИОН ТОННА ПАХТА ЖЎНАТДИЛАР

— Деҳқонларимиз беш йилликнинг тўртинчи йили юксак мажбуриятларини бажариш — тайёрлов пунктларига 5 миллион 700 минг тонна пахта етказиб бериш учун қизғин кураш олиб боришяпти. Об-ҳаво шароитлари анча ноқулай келди. 800 минг гектар майдонга чигитни қайта экишга тўғри келди. Бу, экин майдонларининг қарийб ярмини ташкил этади. Ҳавонинг совуб кетиши оқибатида бир қанча майдонлардаги ғўзалар ўсишдан ортда қолди.

Дала миришкорлари ҳар қандай офатларга ўзларининг фидокорона меҳнатларини, юксак уюшқоқликни қарши қўйдилар. Далаларда гарчи кечикиб бўлсада, мўл ҳосил етиштирилди. Бу ҳосил олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлайди.

Йиғим-терим суръати дадил кўтарилмоқда. Ҳар куни хушхабарлар келиб турибди. Тайёрлов пунктларига ҳозиргача бир миллион тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Қашқадарё ва Сурхондарё областлари чўлқуварлари йиғим-терим ишларини қисқа муддатларда ўтказиш мусобақасида олдинда боришяпти. Бу областлар ҳозиргача йиллик планнинг учдан бир қисмини бажариб қўйишди.

Қорақалпоғистон АССР, Бухоро, Фарғона ва Андижон областларининг хўжаликлари йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказишяпти. Умуман республика бўйича ҳар куни тайёрланадиган пахта йиллик планнинг 1,5 процентига етказилди. Бироқ, бу суръат деҳқонларни сира қониқтирмаётир. Ноқулай об-ҳаво шароитлари терим муддатларини анча қисқартирди, тиғиз қилиб қўйди-да. Бундай шароитларда ҳосилни машинада териш ҳал қилувчи фактор ҳисобланади.

Мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш муваффақияти эндиликда механизмлардан оқилона фойдаланишга боғлиқдир. Дала суворийлари 4 миллион тонна пахтани, ёки ялпи ҳосилнинг 70 процентини машиналарда теришга аҳд қилишган. Тошкент областидаги Ғалаба райони хўжаликлари қимматли ташаббус билан майдонга чиқдилар ва бу ташаббусни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллади. Ғалабаликлар ҳосилнинг 90 процентини машиналарда териб олиб, планни 20 иш кунида бажаришга қарор қилишди. Бу ташаббус республикадаги колхоз ва совхозларнинг меҳнат аҳли томонидан кенг қўллаб-қувватланмоқда. Кўпгина хўжаликлар ҳосилнинг ҳаммасини машиналарда йиғиштириб олишни кўзда тутувчи тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга оширмоқдалар.

Қашқадарё область Нишон районидаги «ВЛКСМ XVIII съезди» совхозига йиллик пахта тайёрлаш планини бажаришга бор-йўғи тўққиз кун керак бўлди. Бу ерда 2 минг гектар майдонда ғўза ўстирилади. Иш ипатоволиклар методи асосида ташкил этилган. Бешта терим-транспорт отряди тузилган. Пайкалларда 40 та агрегат пахта теряпти. Совхозда йиллик планга нисбатан кунига 12 процентгача пахта тайёрланди. Пахтакорлар давлатга яна камида 4000 тонна «оқ олтин» топширишга аҳд-паймон қилишди. Шу райондаги «Самарқанд» совхози деҳқонлари техникадан самарали фойдаланиб, пахта тайёрлаш йиллик планини икки ҳафтадан адо этишди. Улар давлатга қўшимча равишда 3200 тонна пахта топшириш тўғрисида оширилган мажбурият қабул қилишди. Республика далаларида пахта йиғим-терими қизғин бораётган шу кеча-кундузда кўпгина меҳнат қаҳрамонларининг номлари маълум бўлмоқда. Будённий номли совхоздан Х. Рустамов, «Октябрь 60 йиллиги» совхозидан Н. Ҳайдарова, «Пограничник» совхозидан П. Шукуров, Э. Бўриев, Қашқадарё областидаги «ВЛКСМ XVIII съезди» совхозидан Н. Абдуллаев, Бухоро область Ромитан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозидан Р. Нарзуллаев ва бошқа қатор илғор механизаторлар ҳозирга қадар 200—300 тоннадан пахта териб қўйишди.

Пахта — республиканинг асосий экини. Лекин пахта билан бирга шоли ўрим-йиғими, сабзавот, мева, тайёрлаш, ем-хашак жамғариш ишлари ҳам қизғин олиб борилмоқда. Дала ва фермалар меҳнаткашларининг куч-ғайрати беш йилликнинг тўртинчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш ва келгуси ҳосилга мустаҳкам замин яратиш, беш йиллик планни шараф билан адо этишга қаратилган.

И. МУҚИМОВ,
(«Правда» мухбири).
Ўзбекистон ССР.

(«Правда»нинг 1979 йил 3 октябрь сонидан).

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

КУНЛИК ЎСИШ — 6,5 ПРОЦЕНТ

Пахта тайёрлашда карвонбошилик қилаётган Бўка райони хўжаликларида машина терими тобора авжига чиқмоқда. Ўтган куни район хўжаликларида 251 та «зангори кема» ишлади. Улар ёрдамида 1219 тонна «оқ олтин» териб олинди. Ҳар бир терим агрегатининг иш унуми 4,8 тоннани ташкил этди.

Кунлик ўсишда район хўжаликлари ўртасида «Октябрь 40 йиллиги» колхози пахтакорлари пешқадамлик қилмоқдалар. Ўтган куни хўжаликда 22 та машина ишлади. Уларнинг ҳар бири билан ўртача 9,5 тоннадан пахта териб олинди. Шу куни пунктга планнинг 6,5 проценти миқдорида пахта жўнатилди.

ДАЛА ГВАРДИЯЧИЛАРИ ШИЖОАТИ

Ғалаба районидаги «Ленинград» колхозининг илғор дала гвардиячилари Сафар Худойберганов, Цой Гим Чер, Мадиёр Шокировлар ўтган куни «зангори кема»лари бункеридан хирмонга 10—12 тоннадан пахта тўкиб, энг юқори кўрсаткичга эришдилар. Хўжалик пахта далаларида умуман 17 та машина ишлаяпти. Ўтган куни унинг ҳар бири билан ўртача 8 тоннадан пахта терилди. Колхозда машиналардан юксак унум билан фойдаланилаётгани туфайли кунига давлатга планнинг 5—6 проценти миқдорида пахта сотиляпти.

МАШИНАЛАР ИШГА ТУШДИ

«Ленинский путь» ва «Правда» колхозларининг механик-ҳайдовчилари Коммунистик районида биринчи бўлиб машина теримини бошлаб юбордилар. Дастлабки куниёқ «Ленинский путь» колхозидан Т. Эргашев, «Правда» колхозидан К. Мамажонов ва Ю. Оқжигитовлар юқори натижага эришдилар. Улар «зангори кема»лари билан 5—6 тоннадан пахта тердилар.

Райониинг бошқа хўжаликларида ҳам машина терими уюшқоқлик билан бошланди.

ЮКСАК СУРЪАТ

50 центнерчилар ҳаракатига қўшилган «Гулистон» колхозининг Ўктам Рисқулов бошлиқ бригадаси коллективи ўтган куни пахта тайёрлашда Пискент районида энг юқори кўрсаткичга эришди. Бригада аъзолари қабул пунктларига 42,5 тонна пахта жўнатдилар. Бу планнинг 11,2 процентини ташкил этади.

Хўжаликнинг бошқа бригадаларида ҳам терим суръати юқори бўлмоқда. Колхозда 17 «зангори кема» билан кунига 100—110 тоннадан пахта терилмоқда. Бунда агрегатлари бункеридан хирмонга 8—10 тоннадан «оқ олтин» тўкаётган механик-ҳайдовчилар Абдувоҳид Бегалиев, Холмурод Бекмуродов, Абдуманноп Абдураимовларнинг ҳиссалари каттадир.

ПАХТАКОРЛАР МАМНУН

Бекобод район партия комитети томонидан ташкил этилган агитпоезд райондаги 11 хўжаликнинг ҳаммасини айланиб чиқди. Пахтакор ва механизаторлар врач-педиатр М. Ҳусанбоева, район санитария-эпидемиология станциясининг врачи Р. Бобоев, стоматолог Т. Толипова, район маиший хизмат кўрсатиш комбинати ходимлари Х. Дўстматов, ва В. Красновлар кўрсатган хизматдан айниқса мамнун бўлдилар. Район маданият уйининг бадиий ҳаваскорлари Р. Холматов, Ў. Қўшмуродов, М. Орифхўжаева, Г. Миралиева ва бошқалар ҳам дилрабо куй ва қўшиқлари, жозибали рақслари билан пахтакорларни хушнуд этдилар.

„Оқ олтин" хирмонига

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ЮЗАСИДАН 3 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар, иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — шу жумладан машинада бир кунда терилгани, бешинчи устун — мавсум бошидан буён (умумий пахта тайёрлаш ҳажмига нисбатан процент ҳисобида)

Бўка	2,30	16,71	2,03	7,69
Чиноз	1,88	16,49	1,07	1,73
Янгийўл	1,51	16,36	0,48	1,19
Пискент	2,14	15,46	1,61	4,89
Бекобод	1,91	15,37	0,83	3,47
Оққўрғон	1,80	13,78	1,28	2,65
Ўрта Чирчиқ	1,60	9,48	1,11	2,69
Ғалаба	1,40	5,27	1,08	2,32
Коммунистик	0,42	4,13	0,08	4,13
Область бўйича	1,74	12,77	1,16	3,36

Бекобод районидаги «Ленинград» совхози коллективи бу йилги мавсумда пахта тайёрлаш юзасидан область хўжаликларига карвонбошилик қилаётир. Бунда машина теримининг намунали уюштирилганлиги ҳал қилувчи роль ўйнаётир. Айниқса, 4-бўлимда «зангори кема»лар юксак унум билан ишлатилмоқда. Суратларда: бўлим бошқарувчиси Ғ. Аҳматов ва илғор механик-ҳайдовчи А. Содиқовлар машина теримига мослаштирилган карталарни аниқлашаётир.

А. Мальцев фотоси.

Л. И. БРЕЖНЕВ
К. КАРАМАНЛИСНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев расмий визит билан Совет Иттифоқига келган Греция Республикаси Бош министри К. Караманлисни 2 октябрь куни Кремлда қабул қилди.

Л. И. Брежнев айтдики, Совет Иттифоқининг Грецияга нисбатан яқинлашув, ҳамкорлик ва дўстлик сиёсатидан бошқа сиёсати йўқ. Совет Иттифоқи билан Греция халқлари ўртасида кўп асрлардан бери тарихий ва маданий алоқалар, чет эл босқинчилари билан кураш тажрибалари ва анъаналари мавжуддир. Мана шулар ҳар иккала мамлакат ўртасида яхши қўшничилик муносабатлари учун муҳим заминдир.

К. Караманлис ҳам Греция билан Совет Иттифоқи ўртасида ҳар тарафлама муносабатларни ёқлаб гапирди.

Л. И. Брежнев халқаро проблемаларга тўхталиб, Европа мамлакатларининг кескинликни юмшатиш мақсадида 70-йилларда қилган жамики ишлари катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади. СҚЧ-2 тўғрисидаги Совет-Америка Шартномасининг имзоланиши ҳам худди шу мақсадга хизмат қилади.

Шу билан бирга Л. И. Брежнев кейинги вақтларда истиқбол учун жиддий ташвиш туғдирувчи фурсатлар бўлганлигига эътиборни жалб этди. Шундай бир вазиятда кескинликни юмшатиш муҳитини сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш учун, қуролланиш пойгасини чеклаш ва тўхтатиш борасида конкрет натижаларга эришиш учун барча давлатлар актив ҳаракат қилишлари ғоят зарур бўлиб қолди.

Греция Бош министри ўз мамлакатининг ташқи сиёсати тинчликсевар руҳда эканлигини, унинг халқаро кескинликни юмшатиш ва тинчликни мустаҳкамлашга кўмаклашишга тайёр эканлигини уқтириб ўтди. У СҚЧ-2 Шартномасига юксак баҳо берди. Бу Шартноманинг кучга кириши қуролсизланиш соҳасида қатъийроқ чоралар кўришга имкон берган бўлур эди.

Суҳбат амалий руҳда, рўйрост вазиятда ўтди ва кенг ҳамжиҳатлик мавжудлигини кўрсатди.

(ТАСС).

У ҲАМИША ХАЛҚ ҚАЛБИДА ЯШАЙДИ

Оққўрғон районидаги Вотинцев номли колхоз маркази байрам либосида. Партияни, халқни, меҳнатни улуғловчи шиор ва транспарантлар кўзга ташланиб турибди. Карнай-сурнайларнинг овози янграйди.

Колхозчилар содиқ ленинчи, оташин революционер, 14 Туркистон комиссарининг бири Всеволод Дмитриевич Вотинцев ҳайкалининг очилиш маросимига бағишланган тантанали митингда қатнашмоқ учун тўпланишди.

Оққўрғон район партия комитетининг биринчи секретари Э. Ҳатамов митингни очиқ деб эълон қилди. Йиғилганларнинг гулдурос қарсаклари остида область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов ҳайкални очди. Туркистончи жангчилардан Фахрий қоровул саф тортди. Совет Иттифоқи Давлат гимни янгради. Йиғилганлар кўз олдида революционер, қўрқмас курашчи, Туркистон комиссари В. Д. Вотинцевнинг сиймоси гавдаланади. У мамнун боқиб турибди.

Баландлиги 5,7 метр келадиган бу ҳайкал лойиҳаси москвалик ҳайкалтарош Д. Рябичев ижодига мансуб. Дарвоқе, тошкентликлар бу автор асарларини яхши билишади. Темирйўл вокзали қаршисидаги 14 Туркистон комиссарига ўрнатилган ёдгорлик лойиҳасини ҳам ҳайкалтарош Д. Рябичев яратган.

14 Туркистон комиссарининг бири В. Д. Вотинцев Ўрта Осиёда халқ ҳокимиятини ўрнатиш, уни мустаҳкамлаш соҳасида катта ишларни амалга оширди. У ишчи ва солдат депутатлари Тошкент шаҳар Советининг раиси бўлиб ишлади. Республикада большевиклар касаба союзлари ташкилотини тузганлардан бири бўлди. Туркистон Марказий ижроия комитетининг биринчи раиси сифатида катта ташкилий ва сиёсий ишлар олиб борди.

Лекин, революция ва халқ душманлари, сотқин оқ гвардиячи офицерлар В. Д. Вотинцевни отиб ўлдиришди. У ўлими олдидан «Сиз мени отиб ўлдирасиз, лекин менинг орқамда пролетариат турибди. Биз қилмаган ишларни улар амалга оширишади» деган эди.

Ана шу воқеага ҳам 60 йил бўлди. Унинг орзулари, у бошлаган иш тўла-тўкис, беками-кўст амалга ошди. Буни унинг номи билан аталадиган «Ҳурмат белгиси» орденли колхоз мисолида ҳам кўрса бўлади.

Шу кунларда ўзининг 50 йиллик юбилейини нишонлаётган колхоз райондаги илғор хўжаликлардан бири ҳисобланади. Бу ерда йил сайин пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ортиб бормоқда. Колхозчилар давлатга маккажўхори дони, мева, полиз маҳсулотлари, пилла, гўшт сотиш ўнинчи беш йиллик планларини анча барвақт, зиёдаси билан адо этдилар. Чорвадорлар қўлга киритаётган катта ютуқлари учун колхоз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи билан тақдирланди.

Ҳалол меҳнат эвазига колхозчиларнинг турмуш маданияти ҳам муттасил ошмоқда. Қишлоқлар обод, замонавий бинолар қад кўтаряпти. Куни кеча очилган ва бугун қишлоқ кўркига кўрк қўшиб турган В. Д. Вотинцев ҳайкали ҳам колхозчилар ташаббуси билан, уларнинг ўз маблағлари ҳисобига барпо этилди.

Митингда сўзга чиққан уруш ва меҳнат ветерани П. Шейко, колхоз раиси Б. Сулаймонов ўртоқлар оташин революционер босиб ўтган шонли йўл ва меҳнатдаги муваффақиятлар ҳақида гапиришди.

Райондаги 3-мактаб ўқувчиси Ш. Қорабоева Вотинцевга бағишланган шеърни ўқиб берди. Йиғилганлар Туркистон комиссарининг содиқ дўсти ва умр йўлдоши Анастасия Александровна Вотинцеванинг сўзини гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Митинг тугади. Ҳайкал пойига турли ташкилотлар номидан гулчамбарлар қўйилди.

Тантанали митингда область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев иштирок этди.

Р. ШЕРАЛИЕВ.

СУРАТДА: Вотинцев ҳайкалининг очилиш маросимида.

А. Абалян фотоси.

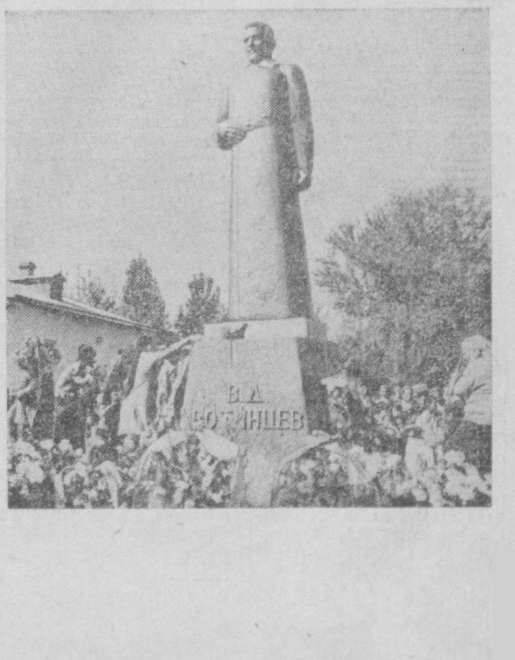

XVI ЧАҚИРИҚ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ X СЕССИЯСИ ҚАРОРИ

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ИЮЛЬ (1978 ЙИЛ) ПЛЕНУМИ ТАЛАБЛАРИ АСОСИДА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРИ, ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ВА СУВ ХЎЖАЛИК ОРГАНЛАРИ, ОБЛАСТЬ КОЛХОЗЛАРИ ВА СОВХОЗЛАРИНИНГ ЕР-СУВ РЕСУРСЛАРИДАН УНУМЛИ ФОЙДАЛАНИШЛАРИ БЎЙИЧА ВАЗИФАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Халқ депутатлари область Совети қайд этадики, область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия XXV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг июль (1978 йил) Пленуми белгилаб берган аграр сиёсатни изчил амалга ошира бориб ер-сув ресурсларидан самарали фойдаланиш бўйича катта ишларни бажармоқдалар. Бу эса қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришда муҳим асос бўлиб қолаётир.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг катта ёрдами туфайли қишлоқ хўжалигига жуда улкан моддий-техник ва молия ресурслари ажратилмоқда.

Ўнинчи беш йилликнинг уч йили ичида қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун 678 миллион сўм сарфланди. Бу эса тўққизинчи беш йилликнинг шу давридагига нисбатан 39 миллион сўм кўп демакдир.

1976 йилдан 1978 йилгача бўлган вақт ичида 11,6 минг гектар янги ер қишлоқ хўжалик оборотига киритилди, 13,3 минг гектар ерда капитал планировка ўтказилди. 6498 километр узунликдаги коллектор-дренаж тармоқлари ишга туширилди, 210,5 километр узунликдаги суғориш каналларига бетон ётқизилди.

Ҳозирги пайтда областнинг 154 хўжалиги 259 минг гектар ерда алмашлаб экиш имконига эга бўлган лойиҳа ҳужжатларини қўлга олдилар. Бу областдаги колхоз ва совхозларнинг суғориладиган ерларини 91 процентини ташкил этади.

Областда комплекс механизацияни кенг жорий этиш, ҳосилдорликни ошириш, уруғчиликни яхшилаб бориш, минерал, органик ўғитлардан ва гербицидлардан унумли фойдаланиш ишлаб чиқаришга фан ҳамда илғор тажрибани кенг жорий этиш бўйича мақсадга мувофиқ ишлар олиб борилмоқда. Колхоз ва совхозларнинг электр қуввати билан таъминланиши йилдан йилга ортмоқда.

Буларнинг ҳаммаси далалар ҳосилдорлигини ошириш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун қулайлик яратмоқда. 1970 йилга нисбатан ўртача пахта ҳосилдорлиги 26,2 центнердан 31,5 центнерга етди, дон 10,7 центнердан 25,1 центнерга кўтарилди. Шоли 32,9 дан 53 гача, маккажўхори дони 26,9 дан 72 центнергача ортди.

Ўнинчи беш йилликнинг уч йили ичида ғалла етиштириш икки баробар, картошка 20, сабзавот 25, узум эса 68 процент кўпайди.

Шу билан биргаликда халқ депутатлари область Совети қайд қиладики, айрим район ижроия комитетлари, қишлоқ ва посёлка Советлари қишлоқ хўжалик ва сув хўжалик органлари, область колхозлари ва совхозлари ер ҳамда сув ресурсларидан самарали фойдаланишда партия XXV съезди қарорлари ва КПСС Марказий Комитетининг июль (1978 йил) Пленуми қарорларидан келиб чиқадиган талабларга жавоб бера олмаётирлар.

Областнинг айрим хўжаликларида янги суғориладиган ерларни очиш ва ўзлаштириш ҳисобига, тепаликларни текислаш, истиқболсиз аҳоли пунктлари, йўллар, суғориш иншоотларини қайта қуриш ҳисобига ерни кенгайтиришдаги имкониятлардан фойдаланмаётирлар, гектарларнинг тўлақонли ҳосилдор бўлишига эришмаётирлар.

Ерни рекультивация қилишда камчиликлар мавжуд. Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг айрим корхоналари, қурилиш ҳамда саноат материаллари, йўл қурилиши ва автомобиль йўллари қурилиши министрлигининг айрим корхоналари ернинг рекультивациясини яхши таъминламаяптилар.

Областнинг айрим хўжаликларида айниқса Калинин, Тошкент, Орджоникидзе районларининг хўжаликларида суғориладиган ерларни қишлоқ хўжалик ишлари билан боғлиқ бўлмаган ҳолларга ажратиш, ички хўжалик ва якка тартибдаги қурилишлар учун ажратиб бериш фактлари мавжуд.

Коммунистик, Бекобод, Бўстонлиқ районларининг айрим хўжаликлари раҳбарлари шамол ва сув эррозиясига қарши кураш бўйича тасдиқланган тадбирларнинг бажарилишини таъминламаяптилар. Улар ўрмончилик полосалари ташкил этиш, қияликларни ниҳолзорларга айлантириш ишлари билан шуғулланмаяптилар. Бу мақсадлар учун ажратилган маблағлардан ҳамма жойда ҳам тўла фойдаланиляпти, деб бўлмайди.

Бўка, Орджоникидзе, Чиноз районларининг айрим хўжаликларида имконият мавжуд бўлишига қарамай, алмашлаб экиш суст жорий этилмоқда.

Каноп ва пахтага ишлов беришда комплекс механизацияни ривожлантириш борасида ҳам жиддий камчиликлар мавжуд. Боғдорчилик, сабзавотчилик ва узумчиликда ҳамон қўл меҳнатининг салмоғи юқори бўлмоқда. Механизация ишлари эса йиллар ўтишига қарамасдан бир хил даражада қолаяпти.

Айрим хўжаликларнинг раҳбарлари боғлар ва узумзорларнинг яккам-дуккам бўлиб қолишига асоссиз равишда лоқайд қарамоқдалар.

Қатор районларда маҳаллий Советлар раҳбарлари, қишлоқ хўжалик ва сув хўжалик органларининг раҳбарлари, колхоз ҳамда совхозлар етакчилари янги ерларни ўзлаштириш, эски ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш бўйича белгиланган планларни бажармаяптилар. Вертикал ва горизонтал қудуқлардан, ҳар бир литр сувдан унумли фойдаланишга кам эътибор билан ёндошилмоқда.

Бу камчиликларнинг асл сабаби халқ депутатлари айрим районлар ижроия комитетлари, қишлоқ ва посёлка Советларининг, қишлоқ хўжалик ва сув хўжалик органларининг партия XXV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг июль (1978 йил) Пленуми қарорларида ўз аксини топган ер-сув ресурсларидан самарали фойдаланиш масалаларини, қишлоқ хўжалик тармоқларини янада юксалтириш проблемаларини ўз вақтида ҳал этмаётганликларидадир.

Халқ депутатлари область Совети **қарор қилади:**

1. Ер-сув ресурсларидан унумли фойдаланиш, деҳқончилик маданиятини янада юксалтириш, тупроқ унумдорлиги ва ҳосилдорликни ошириш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, меҳнат унумдорлиги ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш бўйича белгиланган тадбирларни изчил йўлга қўйиш халқ депутатлари область маҳаллий советлари, қишлоқ хўжалик ва сув хўжалик органлари, колхоз ҳамда совхозлар фаолиятида муҳим вазифа деб ҳисоблансин.

2. КПСС Марказий Комитетининг июль (1978 йил) Пленуми қарори талаблари асосида область ижроия комитетининг бўлимлари, бошқармалари, муассасалари белгилаган тадбирлар тасдиқлансин.

Халқ депутатлари Советларининг ижроия комитетлари, қишлоқ хўжалик ва ирригация ҳамда мелиорация бўйича доимий комиссиялари, область бўлимлари, бошқармаларнинг раҳбарлари тадбирларнинг бажарилишини таъминласинлар. Уларни ўз кенгашларида ва советларида вақти-вақти билан муҳокама этиб турсинлар.

3. Область қишлоқ хўжалик ва сув хўжалик органлари, район ижроия комитетлари, қишлоқ ва посёлка Советлари, колхоз ҳамда совхозлари раҳбарлари зиммасига:

— янги ерларни ўзлаштириш ва эски ҳайдалган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш бўйича беш йиллик топшириқларини бажаришни таъминлайдиган зарур чоралар кўриш;

— истиқболсиз йўллар, суғориш тармоқлари, аҳоли пунктлари, хуторлар, колхозчилар ва совхоз ишчиларининг томорқаларини қайта қараб чиқиш, тепаликлар, ён бағрларни текислаш ҳисобига экин майдонларини кенгайтириш бўйича резервларни ишга солиш қўшимча имкониятлар қидириб топиш;

— ички хўжалик ва якка тартибда қурилиш учун шунингдек қишлоқ хўжалик ишлари билан боғлиқ бўлмаган ҳолатлар учун ер ажратишни жиддий назорат остига олиш;

— саноат корхоналари, қурилиш, транспорт корхоналари ва бошқа ташкилотлар билан ҳамкорликда ерни рекультивация қилиш бўйича конкрет тадбирлар ишлаб чиқишни йўлга қўйиш;

— қишлоқ хўжалигида алмашлаб экишни жорий этиш учун ва оғир меҳнат жараёнларига комплекс механизацияни кенг тадбиқ қилиш учун зарур чоралар кўриш, ҳосилдорликни ошириш ва бутун қишлоқ хўжалик экинлари маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш;

— минерал ва органик ўғитлардан, гербицидлардан шунингдек, ўсимликларни сақлаш воситаларидан фойдаланишни тубдан яхшилаш, қишлоқ хўжалик экинлари зараркунандалари ҳамда касалликларига қарши курашда биологик методларни жорий этишни яхши йўлга қўйиш;

— кўп йиллик ўсимликларнинг яккам-дуккам бўлиб қолишига барҳам бериш, боғдорчилик ва узумзорларнинг ҳар гектарида ўсимликларнинг оптимал қалинликда бўлишини таъминлаш;

— коллектор-дренаж тармоқлари қурилишини янада кенгайтириш, мавжудларидан унумли фойдаланиш, очиқ дренажларни ёпиқ ва вертикал дренажларга айлантириш ҳисобига суғориладиган майдонларни кўпайтиришга эришиш чораларини кўриш;

— суғориладиган ерларнинг фойдаланиш коэффициентини ҳар томонлама ошириш, ҳар литр сувдан унумли фойдаланиш, ишлаб чиқаришга сунъий ёмғир қурилмаларини жорий этиш, агрегатлар ва бошқа техникадан унумли фойдаланишни таъминлаш вазифалари юклатилсин.

4. Район ижроия комитетлари халқ депутатлари қишлоқ ва посёлка Советлари қишлоқ хўжалигини туб иқтисодий ва илмий-техникавий ривожлантириш, хўжалик ҳамда ғоявий-тарбиявий вазифаларни ҳал этишда депутатларнинг авангардлик ролини ошириш, уларнинг ижтимоий ишлаб чиқаришнинг ҳамма участкаларида уюшқоқликни йўлга қўйишдаги активлигини ошириш, танқид ва ўз-ўзини танқидни ҳар томонлама оширишга кўмаклашиш, мавжуд камчиликларни кескин йўқотиш чораларини кўриш, қабул қилинган қарорларнинг ўз вақтида бажарилишини назорат қилишни таъминлаш масалаларини ҳал этишга ва уларни доимо ўз диққат-эътиборларида тутишга даъват этилсин.

Ижроия комитет раиси

Т. АЛИМОВ.

Ижроия комитет секретари вазифасини ижро этувчи

Ш. ДАДАБОЕВ.

Тошкент шаҳри, 1979 йил, 22 сентябрь.

XVI ЧАҚИРИҚ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ X СЕССИЯСИ ҚАРОРИ

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БОШ СЕКРЕТАРИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ РАИСИ ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ КЎРСАТМАЛАРИ АСОСИДА ҲУҚУҚНИ БУЗИШЛАРГА ҚАРШИ ВА ҲУҚУҚ-ТАРТИБОТНИ МУСТАҲКАМЛАШ УЧУН КУРАШ САМАРАДОРЛИГИНИ ЯНАДА ОШИРИШ ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Халқ депутатлари Тошкент область Совети область прокурори ўртоқ В. Я. Егоровнинг докладини тинглаб ва муҳокама қилиб, шуни қайд этадики, область маҳаллий Советлари ҳуқуқ муҳофаза органлари, партия ва совет органларининг қарорларини бажара бориб ва республика Конституцияси ҳамда амалдаги қонунчиликка мувофиқ жиноятчиликка қарши кураш, социалистик қонунчиликни муҳофаза этиш, ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш, область аҳолиси орасида сиёсий тарбиявий ишларни йўлга қўйиш борасида анчагина тадбирларни амалга оширдилар.

Халқ депутатлари область, шаҳар, районлар Советларининг ижроия комитетлари бу масалаларга эътиборни кучайтирдилар. Ижроия комитетларнинг кенгашларида, сессияларда, доимий комиссиялар йиғилишларида ҳуқуқ бузишга қарши курашнинг аҳволига оид масалалар тез-тез кўриб турилди. Қабул қилинган қарорларнинг ижросини назорат қилиш яхшиланди. Қонунга хилоф иш тутувчиларга қарши кураш бўйича белгиланган комплекс планлар ва тадбирлар тўла ҳажмда адо этиб борилаяпти, жамоат ташкилотларининг фаолиятини бошқариш бир мунча яхшиланди.

Ўтказилаётган тадбирлар — ҳуқуқ бузишларнинг турли кўринишлари, жиноятчиликка барҳам бериш, уни келтириб чиқарадиган ҳолатларни йўқотиш борасида партия томонидан белгиланган кўрсатмаларни амалга ошириш имконини бермоқда.

Шу билан биргаликда халқ депутатлари область Совети ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш, ҳуқуқни бузишларга қарши курашни кучайтириш вазифалари областда ҳали етарли даражада самарали ҳал этилаяпти деб бўлмайди. Қатор шаҳарлар ва районларда жиноий кўринишлар ҳамон кўплигича қолмоқда. Натижада барча жиноий кўринишлар сони жуда секинлик билан камаймоқда. Бекобод, Янгиобод шаҳарларида, Бекобод, Бўка ва Оққўрғон районларида маълум даражада кўпаяётир.

Кўпгина шаҳарлар ва районларда ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш самарасиз бўлаётир. Жиноятларнинг анчагинаси маст ҳолдаги шахслар томонидан содир бўлмоқда. Бу эса граждандар орасида, меҳнат коллективларида, турар-жойларда тарбиявий ишларнинг сустлигини кўрсатади.

Жиноятчиликка қарши курашда давлат ҳамда жамоатчилик таъсири воситаларидан етарли фойдаланилмаяпти. Бу ишда айниқса совет қонунчилиги, жамоатчилик манфаати, совет гражданларининг ҳуқуқини ҳимоя қилиш постида турган ички ишлар, прокуратура, юстиция, суд органлари, маҳаллий советлар масъулияти юксак бўлиши керак. Лекин улар кўпинча жиноятнинг олдини олиш, уни фош этишда сустлик қилмоқдалар. Айрим районлар ва шаҳарларнинг ички ишлар органлари ўта безорилик ҳамда бошқа хавфли жиноий кўринишларга қарши курашни бўшаштириб юборганлар. Уларнинг ишларида қонунга хилоф иш тутиш ҳолатлари асоссиз равишда жиноий иш қўзғамаслик кўринишлари, жиноятни ҳисобга олмаслик ҳолатлари ҳамон давом этиб келаяпти.

Жиноятчиликка қарши кураш ва социалистик мулкни муҳофаза қилиш борасидаги қонунларнинг ижроси юзасидан прокурор назорати юргизиш ишларида жиддий камчиликлар бор.

Олмалиқ, Ангрен, Бекобод шаҳарлари, Ғалаба, Оққўрғон районларининг ички ишлар органларида милиция участка инспекторлари жойларда ҳуқуқ бузишга мойил бўлган шахсларни аниқлашда сустлик қилмоқдалар.

Область ижроия комитетининг ички ишлар бошқармаси, область юстиция бўлими олиб борилаётган иш натижаларини ҳамма вақт ҳам принципиал баҳолаяптилар деб бўлмайди. Бу ташкилотлар ўзларига бўйсинувчи органларнинг фаолиятидаги камчиликларни сустлик билан йўқотмоқдалар. Кадрларга талабчанлик етарли даражада эмас. Ҳуқуқ муҳофазаси билан боғлиқ бўлган органларнинг фаолиятини бошқариб бориш, уларнинг давлат ва жамоат ташкилотлари билан ҳамкорлигини мустаҳкамлашга етарли эътибор берилаяпти деб бўлмайди.

Областдаги айрим маҳаллий Советлар жиноятга қарши курашнинг ўта зарурлигини етарли баҳоламаяптилар. Бу ишга кенг меҳнаткашлар оммаси етарли даражада жалб этилмаган. Халқ дружиналари, ўртоқлик судлари ва бошқа кўнгилли жамоат ташкилотлари билан ишлаш ҳам талаб даражасида эмас. КПСС Марказий Комитетининг яқинда қабул қилган «Ҳуқуқ — тартиботни муҳофаза қилиш соҳасидаги ишни яхшилаш ва ҳуқуқни бузишларга қарши курашни кучайтириш тўғрисида»ги қарорида ҳам бу камчиликларга алоҳида эътибор берилган.

Халқ депутатлари область Совети **қарор қилади:**

1. Область ҳуқуқ муҳофазаси органлари, маҳаллий Советлар, корхоналар, ташкилотлар ва хўжаликлар раҳбарларининг эътибори ҳуқуқ тартиботни муҳофаза этиш ва ҳуқуқни бузишларга қарши кураш борасидаги жиддий камчиликларга қаратилсин.

Мавжуд камчиликларни бартараф этиш учун зарур тадбирлар белгилаш ўзларига бўйсунувчи органларга раҳбарликни яхшилаш ҳамда назоратни яхши йўлга қўйиш улардан талаб этилсин. Кадрларнинг топширилган ишга масъуллигини ошириш, интизомни мустаҳкамлаш ва ходимларнинг профессионал тайёргарлигини янада яхшилашга эришилсин.

2. Область маҳаллий Советлари ижроия комитетларининг эътибори ҳуқуқ тартиботни мустаҳкамлаш ва ҳуқуқни бузишларга қарши курашни кучайтириш юзасидан белгилаган қарорларини амалга оширишлари устидан назоратни кучайтиришга қаратилсин.

Қонунчилик ва ҳуқуқ тартиботни мустаҳкамлашда совет органларининг масъуллиги оширилсин, бу ишда Советлар ижроия комитетлари, доимий комиссиялари, депутатлар группалари, ҳар бир депутатнинг активлиги оширилсин. Бу масалалар Советларнинг сессияларида ва ижроия комитетларнинг кенгашларида мунтазам муҳокама этилсин. Ҳуқуқ муҳофазаси органлари, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва хўжаликлар раҳбарларининг жамоат тартибини муҳофаза этиш ва ҳуқуқни бузишларга қарши курашни кучайтириш юзасидан ҳисоботлари ҳамда ахборотлари эшитиб борилсин.

3. Жиноятни олдини олиш ва унга қарши курашни кучайтириш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқиш ҳамда уларни амалга ошириш жараёнида қуйидагиларга эътибор берилсин:

— область шаҳарлари ва бошқа аҳоли пунктларида жамоат тартибини муҳофаза этиш яхшилансин. Маҳаллий Советлар ўз территорияларида жамоат тартибини яхши йўлга қўйишни таъминласинлар, шаҳарлар, кўчалар, жамоат жойларини ёритиш яхшилансин, турар-жой микрорайонларида телефонлар ўрнатилсин.

Бу масалалар бўйича илгари қабул қилинган қарорларнинг бажарилиши текширилсин ва улар ижроия комитетларнинг кенгашларида муҳокама этилсин.

— ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши изчил кураш олиб борилсин.

Ичкиликбозликнинг олдини олиш, ичкиликбозларга ижтимоий ва ҳуқуқий таъсирни кучайтириш, спиртли ичимликларни сотиш борасида белгиланган қоидаларга қаттиқ риоя қилиш, наркологик муассасалар шохобчасини, шу жумладан корхоналарда бундай шохобчаларни кенгайтириш юзасидан кўпроқ таъсир ўтказадиган тадбирлар амалга оширилсин;

— ўқув юртларида, меҳнат коллективларида ва аҳоли истиқомат қиладиган жойларда балоғатга етмаган ўсмирлар ўртасида ҳуқуқни бузишларнинг олдини олиш соҳасидаги иш такомиллаштирилсин.

Ўсмирлар билан якка тартибда олиб бориладиган иш яхши йўлга қўйилсин. Айниқса милиция ҳисобида турадиган ўсмирлар ва уларнинг оилалари билан ишлашни яхши йўлга қўйиш лозим. Мураббийчилик, оталиққа олиш кенг ривожлантирилсин.

Маҳаллий Советлар, спорт ташкилотлари, маданият муассасалари, маориф ва ҳунар-техника таълими органлари, ҳуқуқни муҳофаза этиш органлари 1980—1981 йиллар учун қўшимча тадбирлар ишлаб чиқсинлар:

— социалистик мулкка кўз олайтиришга қарши кураш кучайтирилсин.

Ҳамма жойда моддий бойликларни ҳисобга олиш ва сақлаш соҳасида қаттиқ тартиб ўрнатилсин, хўжасизлик, исрофгарчилик, қилинмаган ишларни қўшиб ёзиш ва кўзбўямачилик қатъиян йўқотилсин. Қишлоқ хўжалигида, транспортда, қурилишда ўғирликка қарши курашни кучайтиришга алоҳида эътибор берилсин. Контроль ревизия аппаратининг фаолияти яхшилансин. Милиция БХСС хизмати яхшилансин.

— ҳуқуқни бузувчиларни қайта тарбиялаш иши янада яхшилансин.

Меҳнат-тарбия муассасаларининг фаолиятини такомиллаштириш тадбирлари белгилансин, уларда қонунчилик мустаҳкамлансин. Судланганлар орасида тарбиявий иш кучайтирилсин. Жазо муддатини ўтаб қайтган шахсларни ўз вақтида ишга жойлаш чоралари кўрилсин. Милициянинг алоҳида безорилар устидан маъмурий назорат ўрнатиш борасидаги қонун талабларига оғишмай амал қилинсин. Жойларда шартли судланганлар ва шартли равишда озод этилганлар аҳлоқи назорат қилиб борилсин, уларни қайта тарбиялаш, меҳнат ва турмушини йўлга қўйиш ишлари яхшилансин.

Маҳаллий Советлар ва милиция органлари ижтимоий-фойдали меҳнатдан бўйин товловчи шахсларни ўз вақтида аниқлашни таъминласинлар. Уларнинг ишга жойлаштирилишига ва коллективларда муқим меҳнат қилишга эришилсин. Меҳнат қилишни сурбетларча истамаётган шахсларга нисбатан қонунда кўзда тутилган таъсир кўрсатиш чоралари қўлланилсин.

4. Ҳуқуқ тартиботни мустаҳкамлашда ишчиларнинг йиғилишлари, ҳуқуқни бузишларнинг олдини олиш кенгашлари, қишлоқ йиғинларининг ролини ва ижтимоий таъсир кўрсатишнинг бошқа формалари ролини ошириш зарурлиги маҳаллий Советлар, корхоналар, қурилишлар раҳбарларининг диққат марказида бўлсин. Барча соҳалар раҳбарларининг интизомни ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш борасидаги масъуллиги оширилсин. Коллективлар аъзоларининг айримларида жамоатчиликка зарар етказадиган даражадаги хулқ пайдо бўлганлиги тўғрисидаги олинган хабар ва сигналлар юзасидан ўз вақтида ва кескин чоралар кўриш учун шахсан жавобгар эканликларига уларнинг диққат-эътибори жалб этилсин.

Меҳнаткашларга ҳуқуқий тарбия бериш соҳасидаги ишни яхши йўлга қўйиш зарур. Бу мақсадда маданий, маърифий муассасалардан тўла ва самарали фойдаланилсин.

Мактабларда, ҳунар-техника билим юртларида, шунингдек бошқа ўқув юртларида совет қонунчилиги асосларини ўрганиш такомиллаштирилсин. Суд процессларининг тарбиявий аҳамияти оширилсин, бундай процессларни корхоналар, қурилишлар, колхоз ва совхозларда ўтказиб туриш практикаси қўлланилсин.

5. Совет ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари кўнгилли халқ дружиналари, ўртоқлик судлари тартибни муҳофаза қилувчи жамоат пунктлари ва бошқа жамоат ташаббускор органларининг фаолиятини янада яхшилаш юзасидан амалий тадбирларни ишлаб чиқиб уларни йўлга қўйсинлар.

6. Область халқ контроли комитети ва унинг органлари давлат интизоми ҳамда социалистик мулкни сақлаш қонунларини бузувчиларга қарши курашни кучайтирсинлар. Давлатни алдаш ҳолларига барҳам берилсин. Талон-тарожлик, порахўрлик, хўжасизлик ва бошқа зиён етказиш ҳолларининг келиб чиқиш сабабларини аниқлаш ҳамда уларни йўқотишга эришилсин.

7. Область газеталари, область радио эшиттириш ва телевидение редакцияларига, область кинофикация бошқармаси, область нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари бошқармасига ҳуқуқ бузишларга, ичкиликбозлик, текинхўрлик, талон-тарож ҳолларига қарши курашни кучайтириш масалаларини ёритишни янада яхшилаш топширилсин. Бундай кўринишларнинг жамиятга ёт эканлиги ишончли ва конкрет фактларда очиб берилсин.

Ижроия комитет раиси

Т. АЛИМОВ,

Ижроия комитет секретари вазифасини ижро этувчи

Ш. ДАДАБОЕВ.

Тошкент шаҳри, 1979 йил, 22 сентябрь.

ДАҚИҚАЛАР ҚАДРИ

«Партия XXI съезди» колхози пахта тайёрлашда Янгийўл районида биринчи ўринга чиқиб олган куни эрта тонгдаёқ йиғим-теримда иштирок этаётган барча колхозчилар бундан хабардор бўлдилар: бригада ва звеноларга хўжалик пахта штабининг маълумотлари барвақт етказилган эди. Карвонбошилик ҳиссини чуқур англаган колхоз аъзолари бу қувончли хабардан руҳланиб янада зўр ғайрат билан теримга киришдилар.

Шу куни биз пахта териш ва тайёрлашда колхозда пешқадамлик қилаётган Абдурауф Омонов бошлиқ бригада далаларида бўлдик. Соат саккиздаёқ бригаданинг ҳамма теримчилари пахтазор қўйнига чиққан, ғўза тупларида бодроқдек очилган лўппи пахталар уларни шижоатга чорлаётгандек эди.

— Барча теримчиларимиз белгиланган кунлик нормани ошириб бажараётирлар, — деди бригада бошлиғи мамнунлик билан. — Айниқса, кўпминг килограммчи чеваримиз Дилфуза Самандарова ибрат кўрсатмоқда. У кунига хирмонга 140—150 килограммдан пахта териб тўкиб, нормани икки ҳисса ошириб бажараяпти. Теримчимизнинг меҳнат шижоати район матбуот марказининг варақасида ҳам қайд этилди.

Бригадада Дилфуза Самандарова, Ҳанифа Муродова ва бошқа чеварларнинг фидойиликлари туфайли терим суръати юқори бўлмоқда. Пахтакорлар кунига қабул пунктига планнинг 2,5—3 проценти миқдорида «оқ олтин» жўнатаяптилар. Бу графикда белгиланганидан юқоридир.

График... У ҳозир хўжалик раҳбарлари, мутахассислари, бригада ва звено бошлиқлари ўй-фикрида. Колхозда ишлаб чиқилган тадбирларга биноан пахта тайёрлаш планини 18 октябргача бажариш белгиланган. Шу асосда ҳар бир бригадада ва звенода ҳосилнинг етилиши, мавжуд ишчи кучи, техника воситалари аниқ ҳисоб-китоб қилиниб, ҳар куни давлатга пахта топшириш бўйича қатъий топшириқлар кўрсатиб берилди. Уни тўла-тўкис ёки ошириб бажардингми—балли! Аммо топшириқ уддаланмай қолган бригада бошлиқлари колхоз пахта штаби олдида жавоб берадилар. Бу ерда баҳонага ўрин бўлмайди.

— Умуман бу йил пахтакорларга вақтдан ютиш учун курашишга, бор имкониятларни ишга солишга, бутун маҳоратларини кўрсатишга тўғри келмоқда, — дейди колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мадамин Мағаҳимов. — Ёзда ғўзанинг ривожланишдан орқада қолишига барҳам бериш учун кунни-тунга улаб меҳнат қилдик. Ҳозир эса етиштирилган ҳосилни ёғин-сочинга қолмай йиғиштириб олиш, план ва олинган мажбуриятларни муддатидан илгари бажариш учун яна вақтдан ўзиш зарур. Бу эса ҳаммадан зўр уюшқоқликни, мардонавор меҳнатни талаб қилади.

Хўжалик аъзолари ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида 700 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан хирмон кўтариб, давлатга 2800 тонна пахта сотиш мажбуриятини олганлар. Шу жумладан, қабул пунктларига 1000 тонна уруғлик пахта етказиб берилиши мўлжалланган. Уруғлик пахтани тезроқ йиғиб-териб олиш «зангори кема»ларга ўз вақтида кенг иш фронти очиб бериш демакдир. Шунинг учун мавсум бошиданоқ 240 колхозчи уруғлик пахта теримига жалб этилди.

Колхоз правлениеси ва партия комитети йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказиш учун мусобақа самарадорлигини оширишга катта эътибор бердилар. Колхозда бригада ва звенолараро ҳамда теримчилар, механик-ҳайдовчилар, транспорт трактори механизаторлари ўртасидаги мусобақа

ҲОСИЛ-79: ТЕРИМ СТРАТЕГИЯСИ

шартлари белгиланди. Пахта тайёрлашда энг юқори кўрсаткичга эришган бригада ва звено коллективи колхоз кўчма Қизил байроғи билан мукофотланиб, уларга 150 сўм пул мукофоти ҳам берилади. Уруғлик пахта тераётган колхозчилар мусобақасига ҳар ўн кунда якун ясалади. Бунда белгиланган нормани ошириб бажарган теримчилар қимматбаҳо совғалар билан тақдирланадилар. Шунингдек, механик-ҳайдовчилар, тракторчилар, хирмонда пахта қуритувчиларни моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириш тадбирлари ҳам белгиланган.

Хўжаликда ҳозирги кунларда терим суръатини ошириш учун барча имкониятлар тўла ишга солинаётир. Колхоз правлениеси ва партия комитети хўжаликда истиқомат қилувчи барча пенсионерларга шахсий даъват билан мурожаат қилдилар. Бу чақириқ ўз самарасини кўрсатмай қолмади. Ҳозир пахтазорларда ўғил-қизлари билан ёнма-ён эгатларда бебаҳо дурдона тераётган 60 дан ортиқ онахон ва отахонларни учратасиз.

— Арғамчига қил қувват, — дейди пенсионер Талабой ота Тўйчибоев. — Мен ғўзани суғоришда ҳам колхозчиларга қўлимдан келган ёрдамни кўрсатган эдим. Меҳнатим синган ҳосилни йиғиб-териб олишдан, албатта, четда тура олмадим.

Отахон билан биргаликда унинг умр йўлдоши Ойимгул Тўйчибоева ҳам пахта термоқда. «Оқ олтин» чаманзорларида олий ҳиммат кўрсатиб пахта тераётган меҳнат ва уруш ветеранлари, пенсионерлар Юсуфжон ота Омонов, Абдулла ота Ҳатамов, Турсунали ота Азимовлар ҳам хўжалик хирмонининг юксалишига ўз ҳиссаларини қўшаётирлар.

Ҳозирги долзарб паллада ҳар бир дақиқа ҳисобда. Буни яхши тушунган колхоз правлениеси ва партия комитети теримчи ва механизаторларнинг унумли меҳнат қилишларига зарур шарт-шароитларини яратиш тўғрисида ғамхўрлик қилмоқдалар. Хўжаликнинг ўнта бригада ва звеносида доимий ва мавсумий дала шийпонлари пахтакорларнинг иккинчи уйига айлантирилган. Бу ерда улар учун тушликда иссиқ овқат тайёрланади. Дала шийпонлари қошида мавсумий яслилар ҳам ташкил этилган. Болалардан кўнгли тўқ бўлган оналар пахта теримида жонбозлик кўрсатаётирлар.

Колхоз правлениеси, айниқса, теримчиларнинг моддий манфаатдорлигини оширишга жиддий эътибор бермоқда. Кунлик нормани ошириб бажарган теримчиларга белгиланган иш ҳақига қўшимча устама мукофот тўланади. Теримчиларга иш ҳақи ҳар беш кунда бериб борилади. Бунинг учун колхознинг бешта бригадасига бешта кассир тайинланган. Улар теримчиларнинг иш ҳақларини пахтазорда берадилар.

Дақиқалар қадрига етилаётган хўжаликда ҳозир қабул пунктларига планнинг 2 процентидан ошириб «оқ олтин» жўнатилмоқда. Терим суръати кун сайин ошмоқда. Яна бир неча кундан сўнг бу суръатга қанот бахш этилади. Хўжаликда уруғлик пахта териб олинган майдонларни такрор дефолиация қилиш ҳам тугалланди. Яшил либосини ташлаётган пахтазор тобора кумушсимон жилоланмоқда. Адирли пайкаллар бошида эса старт кутаётган ўнта «зангори кема» ҳал қилувчи ҳужумга ташланишга шай турибди. Моҳир механик-ҳайдовчилар Маҳамадқул Султонов, Йўлчибой Сиддиқов, Лола Мамадалиева ва бошқалар колхознинг паст-баланд пахтазорларида ҳам машиналардан юксак унум билан фойдаланиб, камида 1000 тонна дур-жавоҳирни пўлат этаклардан тўкиш мажбуриятини олганлар. Белгиланган график бўйича машина терими бошланиши билан пахта тайёрлашда кунига 5—6 процент ўсишга эришилади.

Ҳозир ҳам хўжалик далаларидан қабул пункти томон йўл олаётган «оқ олтин» оқими тобора кучайиб бораяпти. Ярим кечадан кейин ҳам чироқ нурлари билан тун қаърини ёриб, зўр бериб пункт томон интилаётган пахта карвонларига дуч келасиз. Улар ҳозир қадри олтинга тенг дақиқалардек жамланиб, колхознинг залворли хирмонини юксалтирмоқда.

Э. ЭРНАЗАРОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Пискент районидаги «Гулистон» колхозида машина терими оммавий бошлаб юборилди. Моҳир механизатор Турдиали Қурбонов ўз агрегатини пахтазорларга биринчилар қатори олиб чиқди. У бу йил камида 180 тонна «оқ олтин» териб бериш мажбуриятини олган.

А. Абалян фотолари.

ПАХТАЗОР ХАБАРЛАРИ

● **ОҚҚЎРҒОН.** «Коммунизм» колхозининг кўпминг килограммчи теримчиси М. Қодирхонова мавсум бошидан бери хирмонга 2 тоннадан ортиқ пахта териб тўкди. Мавсумда 8 тонна «оқ олтин» териш мажбуриятини олган илғор теримчи кунига 180 килограммдан пахта тераяпти.

«Ленинобод» колхозидан Ҳ. Обидова, «Ленинизм» колхозидан З. Мусурмонқулова, «Озод» колхозидан Ф. Шамсуддинова ва бошқалар ҳам кунига 160—170 килограммдан «оқ олтин» тераётирлар.

Райондаги Гагарин номли мактабнинг юқори синф ўқувчилари дарсдан бўш вақтларида «Озод» колхози пахтакорларига етиштирилган ҳосилни териб олишда яқиндан ёрдам бермоқдалар.

П. ЭРГАШЕВ,
Т. ЗОКИРОВ.

●

● **ПИСКЕНТ.** Коммунист М. Жасимов етакчилик қилаётган бригада аъзолари пахта теримида 2-«Пискент» совхозида пешқадамлик қилмоқдалар. Бригадада кунига планнинг 3 процентига яқин пахта тайёрланаяпти. Бунда чевар теримчилар Н. Сарварова, Ж. Шапозова, М. Абдуллаева ва бошқаларнинг ҳиссалари катта. Улар кунлик нормани икки ҳисса ошириб бажариб, кўпчиликка ўрнак бўлмоқдалар.

Совхознинг Исоқ Исматов бошлиқ пахтакорлари ҳам ҳосил теримини қизғин олиб бораётирлар. Илғор теримчилар Я. Қурбонова, Ч. Қобулова, Г. Фазлиевалар пахтазорда жавлон урмоқдалар.

Р. КОЗИМОВ,
Ҳ. МИРСОЛИЕВА.

●

● **ЯНГИЙЎЛ. Коммунист Ҳожиакбар Ҳожимирзаев бошлиқ бригада аъзолари пахта теримида Н. Ниёзов номли колхозда пешқадамлик қилаётирлар. Улар ҳозир кунига қабул пунктига планнинг 2,5 — 3 проценти миқдорида «оқ олтин» жўнатмоқдалар. Уруғлик пахта теришда бригада чеварларидан И. Тоштемирова, М. Норматова, Г. Йўлдошевалар жонбозлик кўрсатмоқдалар. Улар кунига 150 — 170 килограммдан бебаҳо дурдона термоқдалар.**

В. БОБОХОНОВ.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАРГА ТАЙЁРГАРЛИК

АКТИВЛИКНИ ОШИРАМИЗ

Партиянинг асоси бошланғич партия ташкилотларидир. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев КПСС XXV съездида таъкидлаганидек, бошланғич партия ташкилотлари ўзларининг бутун фаолиятлари билан партия сиёсатини омманинг жонли ижодкорлиги билан боғлаб олиб боришга, хўжалик—сиёсий ва ғоявий-тарбиявий ишларни муваффақиятли ҳал этишга фаол ёрдам бермоқдалар.

Бошланғич партия ташкилотлари ишлаб чиқаришга, маданий ҳаётга энг яқин турган қуйи партия ташкилотидир. Ишимизнинг муваффақияти ана шу звенога кўп даражада боғлиқдир.

Бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари бошланмоқда. Бу муҳим сиёсий кампанияга қанча пухта тайёргарлик кўрилса, йиғилишлар шунчалик мазмунли ва активлик руҳида ўтади.

Институтимиз коллективи сўнгги бир йил ичида қатор қимматли илмий ишлар билан шуғулланди. Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш бўйича яратилган янгиликлар хўжаликларда тадбиқ этилди.

Ҳозир илмий текширув ишларимизнинг 75 проценти пахтачиликни механизациялаш ва электрлаштиришга бағишланган. КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль ва ноябрь Пленумлари қарорларини амалга ошириб, қишлоқ хўжалигини бир қатор фан ва техника ютуқлари билан қуроллантирдик.

Ўтган йили илмий ишларни ишлаб чиқаришга тадбиқ этиш 7 миллион сўмлик иқтисодий фойда берди. Бу йилги тадқиқот ишларимиз ҳам ўтган йилгидан қолишмайди.

Шубҳасиз бундай муваффақиятларга эришишда институт бошланғич партия ташкилотининг илмий ишларга раҳбарлигининг роли катта бўлмоқда. Партия ташкилоти мунтазам суратда бўлимлар ва коммунистларнинг ҳисоботларини эшитиб борди. Замон талабига мос бўлган проблемаларни ҳал этишга ундаяпти. Ҳар бир коммунистнинг доимий ёки вақтинча топшириқларни қандай бажараётгани, қабул қилинган қарорларнинг ижроси қатъий текшириб борилди. Бу тартибда иш тутиш янгидан-янги муваффақиятларга олиб келди.

Ҳисобот-сайлов йиғилишига тайёргарлик кўрар эканмиз, эришилган барча муваффақиятларни умумлаштиришга ҳаракат қилдик. Ҳисобот-сайлов йиғилишини ўтказувчи комиссия актив фаолият кўрсатмоқда. Маълумки, ҳисобот-сайлов йиғилишига қанча пухта тайёргарлик кўрилса, ҳисобот доклади қанчалик мазмунли тузилса, институт фаолиятининг ҳамма қирралари қамраб олинса, йиғилишда коммунистларнинг активлиги шунга монанд бўлади. Кўпчилик музокарада қатнашади. Коммунистлар тортинмай ўз фикр ва мулоҳазаларини билдирадилар. Танқид ва ўз-ўзини танқид руҳида ўтади.

Ҳисобот-сайлов йиғилишига пухта тайёргарлик мақсадида партия бюроси тадбирлар белгилади. Ҳисобот докладини тайёрлашга айниқса кўпчилик жалб этилди. Институт илмий ва хўжалик фаолиятини анализ қилиш А. Хожиев, Г. Рудаков, С. Норқулов, Р. Абляметов, Е. Яшева, И. Шебанларга топширилди. Умуман илмий ва хўжалик масалалари йил давомида кўп марта партия бюросида эшитилди. Ушанда ҳам бу ўртоқлар материалларни тайёрлашда актив қатнашган эдилар. Шуни ҳисобга олиб ана шу коммунистлар яна бир бор бу ишга жалб этилди.

Шу йилнинг 16 июлида партия ташкилотининг КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленуми қарорларини бажариш бўйича тузган тадбирларининг қандай амалга оширилаётганлиги ҳақидаги масала кўрилган эди. Йиғилишда бир қатор муваффақиятларга эришилганлиги таъкидланди. Шу билан бирга камчиликлар ҳам кўрсатилди. Комиссия аъзолари ана шу камчиликлар қандай бартараф этилаётганига алоҳида эътибор бердилар. Худди шу очиқ партия йиғилишида илмий ишларни яхшилаш бўйича партия йиғилишлари ва партия бюроси қарорларининг қандай бажарилаётганлиги ҳақидаги масала кўрилган эди. Уни тайёрлашда маъмуриятни назорат қилиш партия комиссияси иштирок этиб, бир қатор камчиликларни кўрсатган ва уларни бартараф этиш йўллари белгиланганди. Ҳисобот-сайлов докладини тайёрлашга сафарбар этилган коммунистлар бу ишларга ҳам эътиборни кучайтиришди.

Шуни яна бир бор таъкидлаш керакки, партия ташкилотининг ҳисобот-сайлов йиғилишида биронта ҳам муҳим масала четда қолмаслиги керак. Ғоявий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий, кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш, партия ўқуви ва иқтисодий таълимнинг аҳволи, социалистик мусобақанинг бориши, жамоат ташкилотларига раҳбарлик—ҳаммасини анализ қилиш ва келгуси бир йил учун жанговар программа тузиб олмоқ даркор.

Ҳисобот-сайлов йиғилишларига тайёргарликда ҳеч нарсага майда-чуйда деб қаралмаслиги керак. Ҳатто йиғилишни қайси вақтда ўтказиш ҳақидаги эълонни қандай жойга илинганлиги ҳам аҳамиятга эга.

Ҳисобот-сайлов йиғилишини ўтказишнинг бутун жараёнини ҳисобга олиб масъулиятли кишиларни тасдиқлаб қўйдик. Шу куни ҳисобот-сайлов йиғилиши ўтказиладиган залда институтимиз фаолиятини кўрсатувчи чиройли стенд ва диаграммалар осиб қўйилади. Ёпиқ овоз бериш учун ҳамма нарса қоғоз, қалам, бюллетенлар тайёрланди.

Маълумки, яқинда цех партия ташкилотларининг ҳисобот-сайлов йиғилишлари бўлиб ўтган эди. Йиғилишлар юксак даражада ўтди. Коммунистлар доклад юзасидан музокараларда актив қатнашдилар. Биз бошланғич партия ташкилотининг ҳисобот-сайлов йиғилишига тайёргарлик кўрар эканмиз, қуйи партия ячейкаларининг ҳисобот-сайлов йиғилишларида билдирилган танқидий фикр ва мулоҳазаларни ҳисобга олдик.

Ҳисобот-сайлов йиғилишига пухта тайёргарлик кўрилди. Айниқса кўпчилик коммунистларнинг ҳамкорлигида тузилган ҳисобот доклади юқори савияда ёзилди. Ўйлаймизки, ҳисобот-сайлов йиғилиши юқори ташкилий даражада ва уюшқоқлик билан ўтади.

Б. ПАЗЛИЕВ,
Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институти бошланғич партия ташкилоти секретарининг ўринбосари.

ДУНЁ ОВОЗИ
ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

Ж. КАРТЕР НУТҚИ

ВАШИНГТОН, 2 октябрь. (ТАСС). АҚШ президенти Ж. Картер телевидение орқали нутқ сўзлади. У айтганидек, бу нутқ «Қўшма Штатлар тинчлиги ва хавфсизлигига» бағишланди.

Президент Кубада «Совет ҳарбий кучлари бор» деб аталмиш масалага тўхталиб ўтди. Кейинги вақтларда АҚШда аҳа шу масала хусусида ҳеч қандай асос бўлмаган ҳолда шовқин-суронли пропаганда кампанияси авж олдириб юборилди. Ж. Картер эътироф этиб айтдики, АҚШ «ҳеч қандай бевосита конкрет хавф-хатарга дуч келаётгани йўқ». «Бу — катта қисм эмас, булар зарбдор куч ҳам эмас, бу кучлар биз учун бевосита хавф солаётгани йўқ, — деди у. Бу кучлар ҳаводан ёки денгиздан десант тушириш учун элтиш воситаларига эга эмас. Гап Қўшма Штатлар учун ядро тақдири тўғрисида бораётгани йўқ».

Шу билан бирга АҚШ Президенти Кубада «Совет ҳарбий кучларининг бўлиши» АҚШни «жиддий ташвишлантирмоқда», чунки бу нарса гўё «Кариб денгизи ҳавзасида ва Марказий Америка регионида кескинликни кучайтиради», шунингдек «Совет ёки Куба тазйиқи остида қолишимиз мумкин, деб ҳисоблаётган баъзи мамлакатларни ташвишга солмоқда», деб яна даъво қилди.

Шу билан бирга президент Совет — Куба муносабатларининг характерини бузиб кўрсатиб, Совет Иттифоқининг иқтисодий ёрдамини ва Кубанинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш соҳасидаги ёрдамни «Москванинг Куба устидан ҳукмронлигининг кўриниши» деб тасвирлади.

Ж. Картернинг нутқи шуни тасдиқлайдики, у ва унинг атрофидагилар СССР билан Куба томонидан Қўшма Штатларга хавф бор, деб уларнинг ўзлари тўқиб чиқарган афсонадан қуролланиш пойгасини кучайтириш йўлини янада активлаштириш, бюджетларни милитарлаштиришнинг, жаҳоннинг турли районларида кескинликни кучайтириш учун фойдаланиш ниятидадирлар. Президент Флорида штатидаги Ки-Уэстда доимий асосда ишловчи «Кариб оператив қўшилмаси» штаби ташкил этилганлигини эълон қилди. «Ҳамма қўшин турлари ва хизматлардан олинган кучлар ана шу қўшилма ихтиёрига берилади». Ж. Картернинг сўзларига кўра, бу кучлар «мазкур регионда ҳарбий характердаги ҳаракатларга қарши тезлик билан чора кўриш» учун мўлжалланган. Қўшма Штатлар регионда ҳарбий машқлар кўламини кенгайтирмоқда ва ана шу машқларни мунтазам суратда ўтказишни назарда тутмоқда. Бошқача қилиб айтганда гап Кариб денгизи ҳавзасида «зўравонлик сиёсати»ни активлаштириш тўғрисида бормоқда.

Ж. Картер яна шуни айтдики, Куба Республикаси суверенитетини бузган ҳолда Куба территориясида жойлашган Гуантанамодаги «ҳарбий базада АҚШ ўз кучларини сақлаб тураверади».

АҚШ бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашишни давом эттириш ниятида эканлиги президентнинг нутқидан кўриниб турибди. У жаҳоннинг бошқа районларида ҳам Америка манфаатларини ҳимоя қилмоқ учун Американинг тез ҳаракат қилувчи кучлари потенциалини янада кўпроқ ошириш тўғрисида Қўшма Штатларнинг мудофаа министрига фармойиш берилганлигини маълум қилди. «Биз, — деди Картер, — қуруқликдаги, ҳарбий ҳаво ва ҳарбий денгиз кучларимизнинг қисмларини олис районларга элтиб қўйишга қодир бўлишимиз керак».

Президент Қўшма Штатлар «ўзининг разведка потенциалини кучайтиради», деди.

Ж. Картер мана шу тадбирларнинг ҳамасини «Кубада совет ҳарбий қисми турганлиги сабабли» Қўшма Штатлар «жиддий ташвишланаётганлиги»нинг ифодаси, деб кўрсатишга уринди. Вашингтон СССР билан Куба АҚШга қарши қаратилган бирон-бир иш қилмаётганлигини кўрсатувчи фактга ҳилоф суръатда ана шундай ишлар қилмоқда. Ҳатто президентнинг ўзи ҳам ўз нутқида шуни эътироф этишга мажбур бўлдики, совет ҳарбий ходимларининг Кубадаги ҳарбий таълим марказида бўлиши «совуқ урушга» қайтиш учун сабаб бўлаолмайди, албатта». «Конфронтация, эҳтимол баъзи бировларга бир неча кун ёки ҳафта мобайнида завқ бағишлаган бўлур эди, лекин у Қўшма Штатларнинг миллий манфаатлари ва хавфсизлиги учун ҳалокатли бўлур эди», — деб эътироф этди президент.

Президент ўз нутқида СКЧ-2 шартномасига тўхталиб ўтди. Шу муносабат билан Картер бундай деди: «Қўшма Штатлар билан Совет Иттифоқи — Ер юзидаги энг қудратли икки мамлакат бўлиб, улар ўртасидаги ўзаро муносабатлар мураккаблиги билан ажралиб туради, чунки айни бир вақтда рақобат ва ҳамкорликнинг кучли жиҳатларини ўз ичига олади. Миллий манфаатларимиз кўпинча бир-бири билан тўқнашгани каби бизнинг туб идеологияларимиз ҳам худди шундай бир-бирига зиддир. Бироқ, икки буюк давлат сифатида биз умумий манфаатларга эгамиз ва ядро урушига йўл қўймасликдан иборат устун турган муштарак муддаога амал қилмоқдамиз. Бинобарин, биз шуни эътироф этишимиз керакки, ядро қуроли устидан контроль ўрнатиш тўғрисидаги битимлар ҳар иккала мамлакат учун ҳаётий муҳимдир».

«Мен яна АҚШ сенатига мурожаат этиб, СКЧ-2 шартномасини ратификация қилишга даъват этаман, — деди Ж. Картер, бу шартномани у «ядро қуроллари устидан контроллик ўрнатиш соҳасида бундан олдин кўрилган ҳамма тадбирларнинг энг муҳими» деб таърифлади.

АҚШ иттифоқчилари — Европа мамлакатларининг раҳбарлари СКЧ-2 ни якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар. «Мабодо сенат СКЧ-2 тўғрисидаги шартномани маъқулламаса, — деб таъкидлади президент, — ана шу раҳбарлар ва уларнинг мамлакатлари гангиб қолиб, ғоят ташвишга тушадилар».

Президент нутқининг якунловчи қисмида айтиладики, СКЧ-2нинг рад этилиши тинчлик ва хавфсизликка урилган жиддий зарба бўлади. «Биз, — деди Ж. Картер, — Қўшма Штатларнинг хавфсизлигига тааллуқли сиёсат билан ўйнашмаслигимиз керак, биз инсониятнинг бундан буён яшашига доир сиёсат билан ҳазиллашмаслигимиз керак, биз СКЧ-2 ни сиёсатбозлик воситасига айлантирмаслигимиз лозим. Буларнинг ҳаммаси мамлакатимиз учун, иттифоқчиларимиз учун жуда ҳам муҳимдир».

ХАЛҚҚА МУРОЖААТ

ЛАГОС, 2 октябрь. (ТАСС). Ирқчиликка, мустамлакачиликка ва жабр-зулмнинг ҳар қандай формаларига қарши кураш Нигерия граждан ҳукумати сиёсатининг энг муҳим йўналишларидан бири бўлиб қолаверади. Мамлакатнинг янги президенти Шеҳу Шагари халққа қилган мурожаатида шу ҳақда гапирди.

Янги ҳукумат, деб таъкидлади у, Зимбабве, Намибия ва Жанубий Африка Республикаси халқларининг ирқчи режимларга қарши курашини бундан буён ҳам ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга қатъий қарор бергандир. Президент айтдики, Нигерия БМТ, Африка Бирлиги Ташкилоти, нефть экспорт қилувчи мамлакатлар ташкилоти каби халқаро ташкилотларда актив ҳамкорлик қилишни давом эттиради.

Президент ички проблемаларга тўхталиб, мамлакат халқини Нигерияни саноати ривожланган замонавий давлатга айлантириш учун ёрдам беришга чақирди. Янги ҳукумат қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга, шунингдек уй-жой қурилиши, маориф ва соғлиқни сақлаш программаларини амалга оширишга жуда катта эътибор бериш ниятидадир.

ЖИНОИЙ СИЁСАТ

МАПУТУ, 3 октябрь. (ТАСС). Илғор кайфиятдаги кишиларга ва оппозицияга қарши қувғин, жабр-зулм ва репрессиялар Жанубий Африка Республикаси ирқчи режими ҳукмрон доираси сиёсатининг ажралмас қисми бўлиб қолди. Полиция ва «хавфсизлик кучлари»нинг маҳфий агентлари демократик ташкилотларнинг вакилларига ҳужум қилмоқдалар, уларнинг уйларини ўққа тутмоқдалар, автомобилларга бомба қўймоқдалар, ўлдирамиз, деб дўқ қилмоқдалар. «Ранд дейли мейл» газетасининг маълумотларига кўра, кейинги вақтларда реакциячилар 1600 дан кўпроқ жиноий ҳуружлар, шу жумладан, кўп қотиллик қилдилар.

ГДР. Дрезден шаҳрининг марказида 1734 йилда қурилган «Фраункирхе» соборининг урушда буткул вайрон этилган ҳаробаларини кўриш мумкин. Бу ҳаробалар ўтган уруш ҳақида хотира ҳамда бундан буён янги урушга йўл қўймасликка даъват этувчи ёдгорлик сифатида атайин қолдирилган. АДН—ТАСС фотоси.

ВРАЧ МАСЛАҲАТИ

СОҒ ЮРАЙ ДЕСАНГ, ОЗОДА БЎЛ!

Маълумки, юқумли касалликларнинг кўпи (тери, меъда-ичак касалликлари, гижжа ва бошқалар) кишиларга ифлос қўл орқали юқади. Одамнинг қўли турли нарсаларга тегади. Уларда эса хасталик қўзғатувчи микроблар бўлиши, қўлни тоза ювмасдан овқат ейилганда улар ичга ўтиб, касаллик келтириб чиқариши мумкин.

Ич терлама, паратиф, дизентерияни қўзғатувчилар киши организмига асосан оғиз орқали тушади. Микроб меъдадан ингичка ичакка, сўнгра йўғон ичакка ўтади. Бу ерда уларнинг кўпайиши учун қулай шароит мавжуд.

Ич терламанинг яширин даври бир ҳафтадан уч ҳафтагача, дизентерияда 7 кунгача, паратифларда икки ҳафтагача давом этади. Яширин давр ўтгандан сўнг беморнинг тинкаси қурийди, лоҳас бўлади, салга чарчайди, боши оғрийди. Уйқуси бузилади, иштаҳаси йўқолади, ичи кетади ёки қабзият бўлади.

Ич терлама касаллигида беморнинг эти увишиб, иситма чиқади. Ҳарорат аста-секин кўтарилиб, биринчи ҳафтанинг охирида 39—40 даражага етади. 6—7 кун ўтгач, унинг зўрайиш даври бошланди. Бемор кечалари алаҳлайди, баъзан хушидан ҳам кетади. Касалликнинг тўққизинчи кунига бориб кўкрак ва қорин терисига тариқдек-тариқдек пуштиранг тошмалар тошади.

Бу давр бир ярим-икки ҳафта давом этади. Иштаҳа йўқолиб, юрак фаолияти сусаяди. Беморнинг иссиқ лаблари қуруқлашади, баъзан ёрилади. Учинчи ҳафтанинг охири ёки тўртинчи ҳафтанинг бошларида ҳаракат аста-секин пасая бошлайди. Беморнинг аҳволи яхшиланиб, иштаҳаси очилади, қувватга киради ва соғайиш даври бошланади.

Паратиф кечиш ва аломатларига кўра терламага ўхшайди. Бироқ, бу касаллик белгилари анча суст намоён бўлади. Баъзан ич терлама ҳам, паратиф ҳам 5—10 кун давом этиб, жуда енгил ўтади. Бу пайтда бемор дардга бепарво қараши, врачга учрамаслиги, касалликни оёқда ўтказиши мумкин. Лекин у атрофдагилар учун катта хавф туғдиради. Шунинг учун бемор албатта врачга мурожаат қилиши даркор.

Дизентерия аҳоли ўртасида энг кўп учрайдиган юқумли меъда-ичак касаллигидир. Уларни махсус микроблар келтириб чиқаради. Касаллик асосан дизентерия билан оғриган одамдан юқади. Бу дард кўпроқ микроблар, тозаликка риоя қилмайдиган бемор ёки унга қараб турган кишилар орқали ўтади.

Дизентерия дармонсизлик, камқувватлилик, иштаҳанинг йўқолиши, қориннинг сал мижғиб оғриши билан бошланади. Беморнинг ичи тез-тез кетади. Қорнининг пастки қисми оғрийди, кўнгли айнаб қусади.

Юқумли меъда—ичак касалликларининг олдини олишда санитария-гигиена қоидаларига амал қилиш муҳим роль ўйнайди. Шу ўринда қуйидаги тавсияларни эътиборингизга ҳавола қиламиз: овқатдан олдин ва ҳожатхонадан сўнг қўлингизни албатта совунлаб ювинг; идиш-товоқларни тоза тутинг; сабзавот ва меваларни овқатга ишлатишдан олдин яхшилаб ювилгандан кейин солинг; ахлат чиқиндиларининг тўпланишига йўл қўйманг, хонадон ва кўчаларни тоза тутинг; юқумли касалликларни ташувчи пашшаларни йўқотинг.

Касални даволашдан кўра унинг олдини олиш осонлигини сира унутманг.

С. АҲМЕДОВ,
шифокор.

ДАСТУРХОН ЗИЙНАТИ

Ўрта Чирчиқ районидаги «Горняк» совхозининг Эшреф Усеинов бошлиқ бригадаси узумчиликка ихтисослашган. Соҳибкорлар бу йил эл дастурхонини ширин-шакар узумларга тўкин этиш учун ғайрат кўрсатишяпти. Мавжуд 37 гектар майдондаги токзорда кўзланганидан зиёд ҳосил етиштирилди. Давлатга 500 тонна сифатли узум топширишга сўз берган боғбонлар иш суръатини оширмоқдалар. Бригадада узумнинг эртаги ва серҳосил навларини ўстириш ҳисобига маҳсулот етиштириш кўпайиб бораётир.

— Мўл ҳосил етиштиришда токларни тўғри шакллантириш, новдаларни сифатли кесиш муҳим аҳамият касб этади, — дейди суҳбатда бригада бошлиғи Э. Усеинов.

Соҳибкорлар ҳосилдорликни ошириш учун токларни озиқлантириш, тупроқни агротехника қоидалари асосида ишлашни ҳам намунали олиб бормоқдалар. Бригада етакчиси бу соҳада бой тажриба тўплаган. У ўттиз беш йилдан буён узумчилик билан шуғулланмоқда. Партия ва ҳукуматимиз Эшреф аканинг самарали меҳнатини муносиб тақдирлаган. Унинг кўксини «Меҳнатда ўрнак кўрсатгани учун» ва Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг кумуш медаллари безаб турипти.

Бригада коллективи ўтган йили план топшириқларини ортиғи билан адо этганди. Давлатга 620 тонна ширин-шакар узум топширилиб, бу соҳадаги план 137 процент бажарилди. Ҳозирги кунларда узум узишда ишчилардан Зарема Аламанова, Эдия Сайдалиева ва бошқалар ғайрат билан ишламоқдалар. Бу ерда етиштирилган узум Ёқутистон АССР, Сибирь шаҳарларига ҳам жўнатиляпти.

У. ҲАМИДОВ.

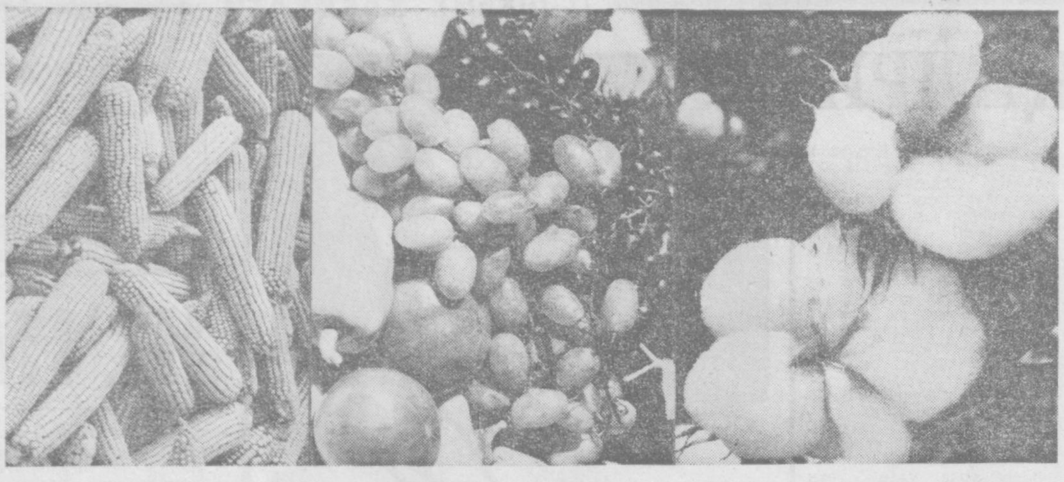

Олтин куз бойликлари. В. Таран фотолари.

1979 ЙИЛ—ХАЛҚАРО БОЛАЛАР ЙИЛИ

ЖАҲОН УРУШИ ИЛЛАТЛАРИ

Инсонлик қиёфасини йўқотган гитлерчиларнинг қабиҳ жиноятлари ичида уларнинг болаларга нисбатан қилган вахшийликлари алоҳида ўрин тутади. Ҳали ҳаётнинг лаззатини тотиб кўрмаган бегуноҳ гўдаклар гитлерчиларнинг чидаб бўлмас қийноқларига, азоб-уқубатларига дучор бўлишган.

Поляклар ҳозир ҳам Освенцим сўзини эшитишса, баданларини совуқ тер босади. Иккинчи жаҳон уруши пайтида бу қамоқ лагери «ўлим фабрикаси» деб ном олган. Нюрнбергдаги халқаро ҳарбий трибуналнинг аниқлашича, Освенцимда 4 миллион киши нобуд бўлган. Улар ичида болалар ҳам бор.

Музейга айлантирилган қамоқ лагерининг қоронғи, зах хоналари бўйлаб юрибмиз. Бу ердаги ҳар бир экспонат фашистлар жиноятидан дарак беради.

Катта хоналарнинг бирига минглаб болалар оёқ-кийимлари уйиб қўйилган. Уларнинг ранги, формаси, тикилиши турли хил: эгаларининг турли ёшдаги ва турли миллатга мансуб ўғил ва қиз болалар эканлигини англатади.

Дарвоқе, улар кимники?

Лагерь музейида фашистлар жиноятини фош этувчи бир хат сақланади. Уни оғир қийноқларни бошидан кечирган махбусларнинг бири тупроққа кўмиб қолдирган. Хатда бундай деб ёзилган:

«Кундузи 12 ёшдан 18 ёшгача бўлган 600 нафар яхудий болаларини олиб келишди. Улар лагернинг юпқа ола кийимини кийишган эди. Болалар трубалардан чиқаётган қуюқ тутунни кўриб, ўзларини ўлимга олиб кетишаётганликларини сезиб қолишди. Ваҳима босиб, даҳшат билан сочларини юлганича майдон бўйлаб югура бошлашди. Кўплари тинмай йиғлар, ўлимдан қутилиш йўлини изларди».

Освенцимда Польша болалари билан бирга Совет Иттифоқининг шаҳар ва қишлоқларидан келтирилган болалар ҳам бор эди. Вақти-вақти билан фашистлар болалар ўртасида «саралаш» ўтказиб туришган. Болалар ўртасида «саралаш» ўтказиш қандай даҳшатли тус олганини врач Бертольд шундай эслайди:

«Немислар саралашга киришганларида 120 сантиметр баландликка белги қўярдилар. Бу белгига бўйи етмаган болалар тўппа-тўғри крематорияларга жўнатиларди. Уни пайқаб қолган болалар бутун кучлари билан бўйларини чўзишга, яшаш учун қолиши мумкин бўлган группага киришга ҳаракат қилишарди».

Фашистлар болаларни очликдан қийнаш билан бирга улар воситасида турли хил тажрибалар ўтказишган. Айниқса, бу иш учун кўпроқ эгизак болалар танлаб олинган. Уларнинг биринчисининг қонига синалмаган янги дори юборилиб, бу иккинчисига қандай таъсир қилганлиги ўрганилган. Шу сабабли Польшанинг турли районларида фашистлар итдек изғиб, эгизак болаларни қидиришган ва уларни дарҳол лагерга жўнатишган.

Совет Армияси урушда душманни ўз Ватанидан қувиб чиқиб ўлим лагерига яқинлашиб қолганида, фашистлар қабиҳ жиноятларини яшириш пайига тушишди. Кўпгина асирлар олиб келинган иккинчи-учинчи ва бешинчи крематориялар ёқиб юборилган.

Жангчиларимиз лагерга кириб келишганида бу ерда фақат касал ва мажруҳ асирларгина қолган эди. Улар орасида 156 бола ҳам бўлган.

Гитлерчилар жиноятини аниқлаш комиссиясининг аъзоси Э. Яцек Вильчурнинг маълумотига кўра, фашистлар Польшани ишғол қилиб турган 2078 кун мобайнида мамлакатда 2 миллион болани вахшиёна ўлдирганлар. Улар поляк болаларни немислаштиришга ҳаракат қилишган. Болалар ота-оналаридан тортиб олиниб, немис тилида гапиришга, немис урф-одатларига итоат қилишга мажбур қилинганлар. Жумладан, биргина Лодзи шаҳрида 3 ёшдан 15 ёшгача бўлган 12 минг, Гданьскда 1600 бола махсус колонияларга юборилиб, немисча тарбияланганлар.

Тарих ғилдираклари олға интилади. Орадан 34 йилдан кўп вақт ўтди. Эндиликда поляк халқи ўз мамлакатида социалистик жамият қуриш йўлида шаҳдам одим ташламоқда. Поляк болаларини дунёдаги энг бахтиёр ва қувноқлардан дейиш мумкин. Уларнинг соғлиғини муҳофаза қилиш, ҳар томонлама камол топишлари учун барча шарт-шароитлар яратилган. Юзлаб боғча ва яслилар, мактаблар болалар ихтиёрида. Билим олиш, келажакнинг муносиб кишилари бўлиб етишишлари учун барча шароит муҳайё.

Поляк болалари дўст социалистик мамлакатлардаги, энг аввало Совет Иттифоқидаги тенгқурлари билан мустаҳкам алоқа ўрнатишган. Улар шундай бахтли ҳаёт учун жон бериб жон олган ҳалоскорлари Совет Армияси жангчиларининг қаҳрамонликларини, жасоратларини асло унутишмайди.

Мамлакатнинг турли жойларидаги биродарлик қабристонларидаги совет жангчилари қабрини болалар ва ёшлар тез-тез бориб зиёрат қилиб туришади. Улар қўйган гулдасталар поляк ёшларининг ўз ҳалоскорларига бўлган меҳр-муҳаббати рамзидир. Кшикида Совет жангчиларига қўйилган қабристон ёдгорлиги остига ўйилиб ёзилган қуйидаги сўзлар ҳар бир поляк кишисининг дилидагиларини ифода этади:

«Тинч ухланглар. Сиз курашган иш ва кўтарган байроқ бизнинг кураш ва меҳнат йўлимизни доимо ёритиб турибди».

Т. ҚОСИМОВ.

Спорт

КОЛХОЗДА БУТУНИТТИФОҚ ТУРНИРИ

Тошкент областининг «Политотдел» колхозида чим хоккей бўйича аёллар командалари ўртасида Бутуниттифоқ турнири ўтказилди. Саккиз команда биринчи лигага ўтиш учун бериладиган икки йўлланмадан бирини олиш учун астойдил курашди. Майдон эгалари учрашувларни кўтаринки руҳда ўтказдилар. «Политотдел» командаси қизлари сўнгги учрашувда Новосибирскнинг «Энергия» коллективи билан куч синашиб, 2:0 ҳисобида ғалабага эришдилар ва очколарини 13 тага етказишди. Шундай қилиб, колхоз хоккейчи қизлари келаси йилдан бошлаб биринчи лигада ўйнайдиган бўлишди. Иккинчи йўлланмани Первомайск шаҳрининг «Украинка» коллективи қўлга киритди.

ВАТЕРПОЛЧИЛАР МУСОБАҚАСИДА

Душанба шаҳрида касаба союзлари кўнгилли спорт жамиятларининг командалари ўртасида мамлакат биринчилиги якунланди. Мусобақада 12 команда иштирок этди. Учрашувларни муваффақиятли ўтказган москвалик студентлар фахрли биринчи ўринни эгаллашди. Харьковнинг «Локомотив» командаси иккинчи ўринга кўтарилди. Тошкентнинг «Меҳнат» командаси ватерполчилари эса учинчи ўринни қўлга киритдилар.

НАВБАТ ҚИЗЛАРГА

Қорақалпоғистон пойтахтида волейбол бўйича ўсмирлар ўртасида ўтказилган республика биринчилигининг финал мусобақалари поёнига етди. Биринчи группага кирувчи командалар орасида фарғоналиклар маҳорат кўрсатиб, ғолиблик қилишди. Иккинчи группа волейболчилари орасида тошкентлик спортчилар муваффақият қозондилар. Кеча Фарғонада волейболчи қизлар ўртасида финал мусобақалар бошланди.

АРМИЯЧИЛАР ПЕШҚАДАМ

Шайбали хоккей бўйича олий лига командалари мамлакат чемпионатида бугунгача беш тур учрашувлари бўлиб ўтди. Ҳозирча МАСК хоккейчилари учрашувларни мағлубиятсиз ўтказиб, 10 очко билан ягона пешқадам бўлиб туришибди. Армиячилар навбатдаги учрашувни Новосибирскнинг АСК коллективи билан ўтказиб, 12:3 ҳисобида ғалаба қилишди. Спартакчилар 9 та очко билан иккинчи ўринда боришмоқда. Учинчи ўриндаги «Трактор» командаси ҳисобида 7 та очко бор.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

ГУЛ ЧАНГИ

ГУЛКОСА ичидаги чанг, олимлар фикрича, жуда тўйимли бўлиб, даволовчи хусусиятларга эга ҳамда ширалилиги жиҳатидан асалдан ҳам устун туради.

Асаларилар худди ана шу гул чанги билан ўз болаларини боқишади. Асаларини болаларига зарар етказмаган ҳолда гул чангни йиғишга ўргатиш мумкин эмасмикин?

Белоруссиянинг Гомель шаҳрида гул чангини ушлаб қоладиган махсус мосламалар чиқарилди. Бу мўъжаз мосламалар асалари уяси оғзига илиб қўйилади. Асаларилар ўз уяларига тор йўлакчалардан ўтиб борганларида ана шу мосламада ўзлари йиғиб келган гул чангининг маълум қисмини қолдириб кетадилар.

МИСЛИ ЙЎҚ ҚОЗОН

ИССИҚЛИК электр станциялари турбиналари учун ишлаб чиқариладиган қозонлар одатда жуда катта бўлади. Яқинда Кострома шаҳридаги заводлардан бирида катталиги жиҳатидан ўхшаши йўқ шундай қозон қуйилди. Уни ортиш учун 750 темирйўл платформаси керак бўлди. 1 миллион 200 минг киловатт қувватга эга бўлган иссиқлик турбинаси учун мосланган бу қозоннинг вазни ўртача қарийб 25 тонна бўлиб, 12 қаватли уйдан ҳам баланддир. Мазкур қозон конструкцияларини йиғиш учун қарийб бир йил керак бўлади.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

ТУНИС РАССОМЛАРИ КЎРГАЗМАСИ

«Шаҳарлар дўстлиги — халқлар дўстлиги» шиори остида ўтаётган биродарлашган шаҳарлар ҳафталиги муносабати билан яқинда Тошкентдаги СССР халқлари дўстлиги музейида Тунис мўйқалам усталари асарларининг кўргазмаси очилди. Унга тунис халқининг ҳаёти ва миллий маданиятини акс эттирувчи 25 дан ортиқ тасвирий, графика асарлари қўйилган. Бу асарлар мамлакатда миллий тасвирий санъат қай даражада ривожланаётганини ҳам кўрсатиб турибди.

Кўргазманинг ташкил қилиниши икки биродарлашган шаҳарнинг маданий алоқаларини мустаҳкамлашда муҳим қадам бўлди.

Б. ТОЖИЕВ.

НОМИГА ЯРАША БЎЛСИН

«Кумушкон» областимиздаги энг йирик дам олиш уйларидан бири ҳисобланадя. Шу кунларда бу ерда мингга яқин меҳнаткаш ва пенсионер дам олмоқда. Дарҳақиқат бу ернинг соф ҳавоси ва гўзал табиати кўпчиликни ўзига жалб этади. Ҳатто чет эллик студентлар ҳам бу ерда ҳордиқ чиқаришяпти. Шунингдек, оналар кичик ёшдаги болаларини дам олиш уйига олиб чиқишган. Қисқаси, дам олувчиларнинг сони нормадагидан 150—200 киши ортиб кетди.

Аммо дам олиш уйи маъмурияти буни ҳисобга олмади. Олдиндан пухта тайёргарлик кўрмади. Оқибатда дам олиш учун келган кишилар ўзларига кўрсатилаётган хизматдан норози бўла бошладилар. Биз яқинда «Кумушкон»да бўлиб, айрим ҳордиқ чиқарувчилар билан суҳбатлашдик.

Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси, пенсионер Павел Степанович Полтовченко шундай шикоят қилади:

— Менинг соғлиғим ва дам олишим учун «Кумушкон» маъқул. Шунинг учун ҳам ҳар йили шу ерга келаман. Яхши дам олиб қайтардим. Аммо бу йил дам олиш уйи мавсумга яхши ҳозирлик кўрмаган, кўпчилик коттеж ва корпуслар ремонт қилинмаган. Айниқса, Ватан уруши инвалидлари учун етарли шароит яратилмаган.

Ҳақиқатан П. С. Полтовченконинг хонасида бўлганимизда дам олиш учун ҳеч қандай шароит йўқ эканлигининг гувоҳи бўлдик. Торгина хонада 2 киши туради.

ЯХШИ ДАМ, МЕҲНАТГА ҲАМДАМ

Хонада шкаф йўқ. Кийим-кечаклар деворга қоқилган михга илиб қўйилган. Чунончи, хонада чой ичиш ёки бирор нарса ёзиш учун имконият йўқ. Қўйилган иккала кровать ҳам яроқсиз.

Бухоролик кекса педагог, Улуғ Ватан урушининг ветерани Темир Юсупов ҳам дам олиш уйида яратилган шароитдан нолиб гапирди:

— Мен Иттифоқимиз ва республикамиздаги жуда кўп дам олиш уйлари, санаторийларда бўлганман. Ҳамма ҳордиқ масканлари доимо тартибли, режим билан ишлайди. Нима учундир бу ерда тартиб-интизом йўқ. Аввало, айрим кишилар дам олиш уйига путёвкасиз келиб уни шу ердан сотиб олишган. Иккинчидан дам олувчиларнинг кўпчилиги ёш болалари билан келган ва улар алоҳида корпусларга қўйилмаган. Бу корпусда ҳам болалик аёллар, ҳам кекса пенсионерлар яшайди.

Бу йил дам олувчиларнинг кўпчилиги ёшлар. Аммо улар учун маданий-оммавий ишлар яхши йўлга қўйилмаган. Танца майдонида ҳар куни кеч соат 5 дан 7 гача фақат пластинка қўйилади. Турли мавзулардаги суҳбатлар, ўйин-кулгулар камдан кам ўтказилади. Кино кўрувчиларнинг қўлига ўрни кўрсатилган билет берилмайди. Спорт майдони эътиборсиз ташлаб қўйилган. Ҳар хил спорт анжомлари ҳар қаерда, ўт-ўланлар орасида сочилиб, занглаб ётибди.

Кекса онахон Н. Тошмуҳамедова шундай афсусланади:

— Биз ҳар йили «Кумушкон»га келиб яхши ҳордиқ чиқариб қайтар эдик. Аммо бу йил кўнгилдагидек дам ололмаяпмиз. 3 киши кутубхона ёнидаги 44-коттежда турамиз. Келганимиздан буён хонани навбати билан ўзимиз супириб тозалаймиз. Ошхонада доимо бир хил овқат: ёз мевалари қўйилмайди. Овқатланиш 3 сменада давом этади. Баъзан соат уч ярим ёки тўртларда тушки овқат берилади. Шунинг учун кўпчилик дам олувчилар путёвкаларидаги муддат тугамай туриб кетиб қолишмоқда.

Худди шунингдек, дам олиш уйидан норози бўлиб шикоят қилганлардан яна М. Ғуломова, Ҳ. Толипова, К. Хусанова ва бошқаларнинг номларини кўрсатиш мумкин.

Дарҳақиқат, биз дам олиш уйи атрофини айланар эканмиз, шикоятчилар мутлақо ҳақ эканлигига ишонч ҳосил қилдик. Ҳаммаёқ ифлос, чўмилувчиларга ҳатто сойга тушиш учун биронта ерга зина ўрнатиб берилмаган.

Бундай тартибсизликларга дам олиш уйи маъмурияти, директори Б. Холтурсунов етарли эътибор бермаяпти. Билмадик, бу ҳол қачонгача давом этаркан?!

Ҳ. ЙЎЛДОШЕВ,
Тошкент шаҳридаги 133-мактаб ўқитувчиси, халқ маорифи аълочиси.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

6 ОКТЯБРЬ СОАТ 19.30 ДА,
7 ОКТЯБРЬ СОАТ 15.00 ВА 19.30 ДА
СЕВИМЛИ ХОНАНДАЛАР ВА РАҚҚОСАЛАР ИШТИРОКИДА

КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:
ЎЗБЕКИСТОН ССРда ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТ, ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ХАЛҚ АРТИСТИ
ГУЛШОД ОТАБОЕВА
ЎЗБЕКИСТОН ССРда ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТЛАР:
МУЪТАБАР ЙЎЛДОШЕВА
ХОЛИСХОН ҚОДИРОВА

Солистлар: Фахриддин УМАРОВ, Ҳожиакбар ҲАМИДОВ, Ҳасан КАРИМОВ, Нодира АҲМЕДОВА, Карима УЗОҚОВА, Гулнора АЪЗАМОВА, Матлуба КУБАНОВА, Ғуломжон ДАДАХОНОВ, Таваккал ТУРСУНОВА, Абдуқодир ЮСУПОВ, Гулнора ОДИЛОВА, Гулчеҳра ЮСУПОВА.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.
Музика раҳбари — Туйғун ОТАБОЕВ.

Программани — Ўткир СИДДИҚОВ ва Ойдин ТОҲИРОВА олиб борадилар.

Билетлар Свердлов номли концерт зали кассасида шанба куни соат 14.00 дан ва якшанба куни соат 11.00 дан бошлаб сотилади.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА
5 ОКТЯБРДА
12-МАВСУМ ОЧИЛАДИ
РЕПЕРТУАР ПЛАНИ:

5/X да — ИШҚ ҚУРБОНЛАРИ.
6/X да — КАПАЛАКЛАР ЎЙИНИ.
7/X да — ЧАНДИҚЛАР (12.00).
9/X да ОТИЛМАГАН ЎҚ.
10/X да — 30 ЁШЛИЛАР.
11/X да — ФАҚАТ АҚЛ СОТИЛМАЙДИ.
12/X да — ИШҚ ҚУРБОНЛАРИ.
13/X да — КАПАЛАКЛАР ЎЙИНИ.
14/X да — КАПАЛАКЛАР ЎЙИНИ. (12.00).

СПЕКТАКЛЛАР СОАТ 19.00 да бошланади.
Билетлар сотилмоқда.
КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 4/X да Дунёнинг яратилиши, 6/X да Масхарабозлар, 7/X да Оловуддиннинг сеҳрли шамчироғи (12.00), Жизель (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/X да Ганг дарёсининг қизи, 6/X да Тирик мурда, 7/X да Келинлар қўзғолони (12.00), Кўрмайин босдим тиконни (19.30).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 4/X да Шаҳзода ва етим қиз, 5/X да Тўйдан олдин томоша, 6/X да Тошкентнинг нозанин маликаси.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ЁШ ГВАРДИЯ ТЕАТРИДА — 5/X да Ишқ қурбонлари, 6/X да Капалаклар ўйини.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — СОВЕТ ЦИРКИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ЮБИЛЕЙ ПРОГРАММАСИ.

ОБУНАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ВА «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» ГАЗЕТАЛАРИГА
1980 йил учун
ОБУНА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ

ОБУНА «СОЮЗПЕЧАТЬ» АГЕНТЛИКЛАРИДА, АЛОҚА БЎЛИМЛАРИДА, ИШ ВА ЎҚИШ ЖОЙЛАРИДА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўзбекистон ССР алоқа министрлигининг «СОЮЗПЕЧАТЬ» бошқармаси.

Ўзбекистон ССР Тайёрлаш министрлиги

ОҲАНГАРОН ПАХТА МАҲСУЛОТЛАРИ КОМБИНАТИГА

тегирмонлар ва ем-озуқа заводига: элакчилар, обойчилар, жўваловчилар, гул босувчилар, сепараторчилар, транспортировкачилар, майдаловчилар, прессчилар, слесарлар, тунукачилар, электрчилар

КЕРАК

Ёлғиз кишилар ётоқхона, оилаликлар квартира билан таъминланадилар.

ЧАҚИРИҚ ҚОҒОЗИ БИЛАН БОРИЛАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Оҳангарон шаҳри.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
6 ОКТЯБРЬ СОАТ 12.00 ДА
ҚЎШИМЧА
ЦИРК ТОМОШАЛАРИ
КЎРСАТИЛАДИ

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Волга, Волга. Бадиий фильм. 11.45 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.45 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.15 — Шахмат мактаби. 16.45 — Фильм—концерт. 17.30 — Учинчи ҳақиқат. Бадиий фильм. 18.00 — Орлёнок. 18.30 — Миллионлар ленинча университети. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Футбол бўйича УЕФА кубоги — ЦСКА «Септемврийско знаме» (Болгария)— «Динамо» (Киев). 21.30 — Время. 22.15 — Ҳужжатли фильм. 22.30 — Л. Бетховен асарларидан концерт. Танаффус вақтида дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Марксизм-ленинизм дунёни билиш ҳақида. 12.00 — Ўйлаб топ. 12.30 — Марксизм-ленинизм дунёни билиш ҳақида. 13.00 — Нафосат. Бадиий фильм. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — До-ре-ми-фа-соль. 19.00 — Чет эллик меҳмонлар Ўзбекистон ҳақида. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Кино оламида. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.15 — Хирмонингизга барака. 22.30 — Шеърият билан учрашув. 23.20 — Ҳужжатли фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

18.40 — У ёлғиз эмасди. Бадиий фильм. 1- серия. 20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Концерт. 20.50 — Транспорт ва йўловчи. 21.20 — Телефильмлар программаси.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор — 336495; 325302, редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750.

БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик —325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 02199. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64633. Е. — 2581.